

ЛЮТИЙ 1979 Ч. 2

FEBRUARY No. 2

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

Р. XXXVI Ч. 2 ЛЮТИЙ 1979

FEBRUARY No. 2 Vol. XXXVI

I. Світличний. Ненаписані листи	1
У.Л. Хто бідний а хто багатий	1
I. Лончина. 1979 рік — рік дитини	2
Н. Світлична. Лист до СУА	3
I. Рожанковська. Відвідини музею в Кітзее	4
Українські мистці для Українського Музею	7
Український Музей	8
Л. Дражевська. Слово на відкритті виставки Самвидаву	9
Виставка оригіналів Самвидаву	10
Наша обкладинка	11
Ф. Любинецька. Українська мова в публічних виступах	12
Наші світлички. О. Хміляк. Концепції впливають на світогляд	13
Калейдоскоп жіночого життя Л. Андрушків	15
О-КА. У них — а в нас. Героїні і "героїні"	16
О. Теліга. Сучасникам	16
Тільки між нами і телефоном. Л. Калинович	17
М. Галун-Блак. Тітка Америка	18
Вісті з Централі	20
Ле.К. Вечірне	20
СФУЖО	21
Our Life	23
Вишивка. Закладка до Євангелія	26
Листи до редакції	27
Харчування. Риби. Л. Гриців	29
Подумайте — відгадайте	29
Хроніка Округ — Філядельфія	30
Надіслані книжки	32
Посмертні згадки. Замість квітів	33, 36
Нашим малцям	34
Пресовий фонд	обкл.

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
 тел. (212) 533-4646

Our Life Editor Ulana Llubovych
 тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любівич

Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Тарнавська.

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

Передплата в США: річна 11.00 дол., піврічна... 6.00 дол., Поодинокое число 1.15 дол. в Канаді: 11.00 ам. дол. або 12.00 кан. дол. Річна передплата: в Англії... 4 ф. ст., в Австралії... 7 дол. А., у Франції... 35 фр., в Німеччині 20 н. м., в Бельгії... 250 б. фр. Інші країни гляди обкл. ст. 3.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Subscription in the United States of America: 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15. in Canada: 11.00 U. S. \$ or 12.00 Can. \$

Subscription per year: in England... 4 Pound Sterling; in Australia — 7 Austr. \$; in France... 35 Fr.; in Germany 20 DV. in Belgium... 250 B. Frs. Other foreign countries see cover page... 3

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y and at additional mailing offices"

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Ів'анна Рожанковська — голова

Олександра Різник — заступниця голови

Люба Волинець — заступниця голови

Христина Навроцька — заступниця голови

Марія Томоруг — заступниця голови

Ірена Чайківська — протоколярна секретарка

Марія Савчак — кореспонденційна секретарка

Олександра Кіршак — касирка

Іванна Ратич — фінансова секретарка

Оля Гнатейко - вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна

Дарія Маркусъ — культурно-освітня

Ірина Руснак — музейна — мистецька

Ірина Лончина — виховна

Теодозія Савицька — суспільної опіки

Ірина Качанівська — суспільної опіки стипендій

Олена Процюк — пресова

Марта Терлецька — зв'язки

Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова

Поля Книш — член

Надія Попель — член

Евгенія Новаківська — заступниця

Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо

Марія Юзефович — Чикаго

Наталія Даниленко — Філядельфія

Лідія Гладка — Нью Джерзі

Рома Дигдало — Дітройт

Олександра Кіршак — Нью Йорк

Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк

Ірина Скочдополь — Нова Англія

Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА**"НАШОГО ЖИТТЯ"**

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska

245 Wigman Rd. Bilborough Estate

Nottingham, England

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens

Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"

16a Prospect St.

Gieroy, W9, Victoria

Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovich

c/o N. 7 887 93 de Paris

26 rue de Tercy, Paris 18-2,

France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband

Haus der Begegnung

8 München 5, Rumfordstr. 21

Проминули грудень і січень. Втихла різдвяна і новорічна метушня. Погасли світла ялинок розставлених по вулицях, алеях площах і вестибюлях. Погасли й ті, що блимали у вітринах крамниць, чи на фасадах домів. Засвітили їх який місяць перед Різдом, ще довго до першої зірки, яка традиційно була знаком народження Христа, отже й знаком оновленого життя. Перед її появою на небі не личило навіть колядувати. Її виглядали, щоб почати святкування.

Завдання тих різнокольорових світел зовсім інше. Вони пригадували й заохочували купувати дарунки.

Навіть коли вже світла ялинок та блимаючих реклам погаснуть, рух і метушня ще продовжується. Тоді ж бо йде виміна одержаних дарунків. Варто б обчислити скільки тон кольорового паперу пішло на сміття, після кожного подарункового сезону. Правда, є вже такі, які цю справу упрощують. Замість придумувати який дарунок буде милий дорогій особі, вкладають у коверт "gift certificate" — посвідку, яка дає можливість щось вибрати в крамниці, до висоти означеної в посвідці суми. Цей "вигідний спосіб" відбирає усі сліди почуттів, з якими повинні в'язатися подарунки.

Це все за нами, аж до наступного грудня. Коли ж оглянутися, призадуматися над тим що осталося у нашій пам'яті, чим збагатили ми свою душу, яке осталося вражіння, чи і чим ми внутрішньо виростили, збагатилися? Ледве чи щось понад кілька зовнішніх картин — спогадів залишило нам минуле Різдво.

Але напевно є між нами такі, які переглядаючи газети, хоча б "Свободу" від 23 грудня 1978, звернули увагу на лист Ірини Калинець "звідтіля", з далекого Сибіру поміщений на першій сторінці того щоденника.

Що ж писати про себе? Львів був моєю коліскою, там я народилась, там вчилась, там закінчила університет (славістику), звідти забрала мене машина на чужину. Напередодні розлуки — якраз на Різдво — обійшла разом з київським поетом Василем С. (тепер на Колімі) майже всі львівські храми. На свята храми переповнені, натовп виливається на вулиці, це рухома ріка, бо люди поступають місцем тим, хто мерзне поза храмом. Але це єдина ріка, бо всі в надхненні колядок, тоді мужніють голоси, і сльози заступають очі. Неймовірна туга за храмами на чужині, особливо в свята. В Мордовії ми куцою громадкою землячок сідали за нехитрий стіл, коло свічки, зліпленої самотужки з воску, який покриває сир. Деколи вдавалось роздобути ялинову вітку — і була нам різдвя-

НЕНАПИСАНІ ЛИСТИ

У тайзі, в краю глухому та дрімучому,
Зони смерті, та болота, та дроти...
Тільки й свята того — пошта, та чому, чому
Не доходять ненаписані листи?

Ми чекаєм їх, як Бога, як Великодня.
Тільки хто їм білий світ занапастив! —
Мов пташата недосиджені, мов викидні,
Гинуть, світу не побачивши, листи.

Гей ви, друзі-побратими, нерозлий-вода!
Ти, громадо, ніби пень, глухоніма!
Що за напасті у вас, яка там злигода,
Що для нас у вас і слова вже нема?

А було ж їх, доброзичливих добродіїв! —
Мед із уст і, хоч до рани, добряки.
Тільки гримнуло з ясного неба — й годі їм, —
Посмикнуло велемовні язики.

Поховалися по шатрах душі заячі,
На устах у них розкаєння печать.
І сидять, на білий світ не вилізаючи,
І мовчать великомовно, і мовчать...

А над нами, а над нами птахи вірію
розкурликалися, Господи прости!
Дурять, дурнів нас, надією і вірою.
Не приходять ненаписані листи.

*на ялиночка. З перлової каші — кутя, в яку до-
давали меду, маку, горішків — усього, що при-
берегли до свят із скупих посилок. І коляду-
вали... І поруч була Україна, і всі наші далекі і
близькі земляки...*

*Спогади не полишали нас ні на хвилину, бо
в замкненім просторі чужини живеш лише
спогадами.*

А далі читаємо

*там проминуло літнє моє дитинство, бо
гостила я в дідуся щоліта. Отож там, у то-
му "законсервованому" хуторі відкрилась мені
таємниця українських свят, обрядів та ри-
туалів, завдяки яким сьогодні розгортаю
минуле. Бо в нашому минулому, спогаданому і в
Біблії, вже добрих п'ять тисячоліть.*

*Не шкодую, що доля завела мене в такі не-
сподівані мандри. Я шкварчала по закутках як
звичайний міщух, отаке вегетативне існуван-
ня, але ж доки "існувати"? На моїй, на нашій
Батьківщині люди такі ж, як колись, лиш*

Докінчення на ст. 12

ІРИНА ЛОНЧИНА

1979 РІК — РІК ДИТИНИ

Рис. Романа Бабюк Рейні

Об'єднані Нації зовсім слушно хочуть поставити дитину в центрі уваги цілого світу, бо хоч живемо в столітті поступу, то все таки є багато недотягнень щодо умовин життя дітей. А кожна дитина — це ж майбутній громадянин своєї держави. З одних виростуть рядовики, інші будуть стояти в проводі, рішатимуть про важливі справи, від них буде залежати розвиток культури й цивілізації та вони рішатимуть, чи світ стане шанувати Божі закони й розвиватися згідно з ними, чи може буде котитися в пропасть, як це діється сьогодні.

Ми всі хочемо кращого завтра. Ми хочемо, щоб людина бачила та розуміла красу цього світу, а гидувала злом і його уникала. Тому такою важливою справою є виховання нового покоління, яке треба спрямувати на добру дорогу та вказати шлях до краси й добра, до справжнього поступу!

Людство можна поділити на три категорії: 1. тих, що живуть у вільному світі; 2. тих, що живуть під диктатурою комунізму; і 3. тих, що живуть у т. зв. третьому світі, тобто тих, яких умовини життя дуже далекі від поступу сьогоднішньої цивілізації.

Яка ж доля дітей у кожному з тих світів? Діти з "третього світу" не тільки не мають задовільних умовин для інтелектуального розвитку, але часто їхні гігієнічні обставини та брак поживи причиняються до великої смертності, всяких пошестей та хронічних недуг. Який контраст до американської розтратності! Скільки недоїденої страви тут викидається! Чи не було б доцільним привчати дітей до більшої уважливості, а клич "діти дітям" міг би мати велике виховне значення.

Якщо йдеться про дітей з комуністичних країн, то нас турбує насамперед доля українських дітей на рідних землях.

Образ — жалюгідний! Мабуть, годі почислити жертви дітей з часів зорганізованих голодів 1921 і 1933 років, а далі всіх безпритульних дітей з часів розкуркулювання наших селян та дітей, яких батьків арештовано й вивезено на далекий Сибір, чи навіть тих, що замерзли або голодували в часі вивозів. А

скільки дітей відбирано та без їхньої згоди виховувано на новітніх яничарів! і то не лише в часах Сталіна, але й сьогодні, коли західній світ дається обманювати уявними змінами під комуністичним режимом.

Комуністичні хитрощі не мають меж. Під фальшивими гаслами рівноправності жінок приневолюють матерів працювати, а виховання дітей переходить в руки державних садочків.

Деклярація прав дитини, яку прийняли ще в 1959 році Об'єднані Нації, виразно зазначає, що "дитина, головно в перших роках свого життя, не повинна (хіба в особливих обставинах) бути відділеною від матері" А далі ця декларация запевняє дитині право на любов і виrozumіння; на відповідне відживлювання й медичну опіку; на освіту, на можливість забави й відпочинку, на своє ім'я та національність, на особливу опіку, якщо дитина недорозвинена; право одержати як перша допомогу в часі загального нещастя, мати охорону від усяких форм занедбання, жорстокости чи використовування, бути збереженою від будь-якої дискримінації. Деклярація закінчується тим, що дитина має бути вихована в дусі виrozumіння, толерантности, братерства й миру.

Представники Радянського Союзу теж підписали цю декларацию, але, як знаємо, зовсім нею не руководяться. Доказом того є дискримінований Юрій Шухевич та діти численних дисидентів.

А тепер вернімось у наш вільний світ. Яка ж тут доля української дитини?

Напевно не треба нам журитися, що вона не-догодowana чи неодягнена, або що її мешканеві умовини невідповідні. Але нам треба призадуматися над її вихованням. Чи не було б добре зробити малий "іспит совісти"? Відповіджмо собі на такі питання: Перше й найважливіше — чи дитина виростає в теплі родинного вогнища? На жаль, приходять на думку розбиті родини, не через насилля наїзника, але через нещасний вплив докiлля, через хворобливу манію розводів, які стали прямо невідлучною частиною модерного, зматеріалізованого суспільства. А далі —

ЛИСТ НАДІЇ СВІТЛИЧНОЇ ДО СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Філядельфія, 6. 2. 79 р.

Дорогі Посестри!

Ви знаєте, яка тяжка дорога на чужину, що її більшості з Вас довелося зміряти в різний час, подібно до того, як і я нещодавно. Вам було легше, бо переважно їхали не поодиночі. Вам було важче, бо не було кому опікуватись Вами так, як тепер Ви опікуєтесь мною.

Я безконечно вдячна Всім, хто поставився до мене співчутливо, прихильно, дружньо.

В перші дні після виїзду з України, коли особливо гостро відчувалась розлука з батьківщиною, Союз Українок Америки першим привітав мене, підтримав, зігрів добрим словом. Спершу я дістала в Римі телеграму від жінок з Нью-Йорку, потім 500 доларів грошей, і пізніше, приїхавши до Америки, постійно відчуваю Вашу турботу і поміч.

Зустрічі з громадянством, які мені влаштовували 26 листопада й 16 грудня в Нью-Йорку, 14 січня в Філядельфії і 27 січня у Вашингтоні, були для мене як розмови у широкому родинному колі.

Сердечно дякую всім, хто взяв участь у тих зустрічах та подав мені допомогу через Союз Українок Америки. Не маючи змоги подякувати кожному особисто, складаю загальну подяку Всім Відділам і кожному членові зокрема, що так щиро привітали мене в своїй громаді. Хай Доля віддячить Вам за Ваше добродійство!

Зворушена

Надія Світлична

скільки жінок, молодих матерів, виходять з дому на працю, не через справжню потребу, але щоб придбати якнайбільше грошей? Або, скільки в нас зрозуміння до справи посилення дітей до українських світличок, шкіл та молодечих організацій, щоб дитину прив'язувати до українського середовища? Скільки зрозуміння до виховних справ має взагалі ціла українська громада?

На всі ці питання даймо об'єктивну відповідь та стараймося використати Міжнародній і Українській Рік Дитини, щоб направити всі наші хиби! Не даймо нашим дітям розплистися безслідно в неукраїнському морі!

З нагоди Міжнароднього Року Дитини видруковано 10 заповідей для батьків (автор невідомий). Ось вони:

1. Люби свою дитину цілим серцем і цілою душею, цілою силою своєю, але розважно.
2. Думай про свою дитину не як про свою власність, але як про особу.
3. Старайся здобути, а не вимагати пошану й любов дитини.
4. Якщо не маєш терпеливості для нерозважних помилок твоєї дитини, пригадай собі свої дитячі вчинки та помилки, роблені в час твого дозрівання.

5. Пам'ятай, що привілеєм твоєї дитини є тебе ідеалізувати, отже будь гідним зразком для наслідування.

6. Пам'ятай, що твій приклад матиме більшу успіху, ніж твоє повчання.

7. Твоя повинність — бути дороговказом на дорозі життя твоєї дитини, а не вузькою колією, по якій колесо не може навіть обертатися!

8. Вчи дитину бути самостійною й відповідальною за свої вчинки, щоб вона могла сама за себе обстоювати.

9. Вчи дитину бачити красу, любити правду, бути ввічливою та приязною.

10. Хай твоя хата буде пристанню щастя для тебе й твоїх дітей, для твоїх приятелів і приятелів твоїх дітей.

До тих заповідей нам треба ще додати:

1. Пам'ятай, що твоя дитина мусить вирости на свідому українську людину, горду на своє походження, яка зуміла б постояти за права свого народу.

2. Пам'ятай, що твоя дитина має вчитися жити згідно з Божими законами і стати вартісним і вірним членом своєї Церкви.

Гасло "Сьогоднішня українська дитина — майбутність українського народу" хай стане кінцевою вимогою нашого часу!

ВІДВІДИНИ МУЗЕЮ В КІТЗЕЕ

1.

Етнографічні та етнологічні дослідження почалися в Україні під кінець XVIII століття та розвивалися паралельно з науковою діяльністю інших народів у цій ділянці. З часом при українських наукових установах східних і західних земель поставали спеціальні комісії для студій етнології та етнографії, праці друкувалися у періодичних виданнях. Статті українських науковців як також розвідки чужих авторів появлялися в чужомовних журналах.

Логічним наслідком етнографічних дослідів були збірки предметів народного мистецтва, одягів, музичних інструментів, хатнього устаткування. Приватні колекції часто ставали зав'язком музеїв, з яких деякі збереглися до сьогодні.

Наукові експедиції в терен, студії і публікації були у великій мірі залежні від політичної ситуації на українських землях. Десятиліття інтенсивної наукової праці чергувалися з періодами занепаду етнологічних та етнографічних студій, спричинених війнами, що потягали за собою спустошення бібліотек, музеїв, заслання і фізичне нищення

науковців. Русифікаційна політика та сковання вільної думки і науки в сучасній Україні унеможливають об'єктивну працю в тих ділянках. Нечисленні періодичні видання, що появлялися невеликим тиражем (500 примірників) та, в яких часом протиснулися деякі поважніші довідки, перестають виходити. Чужі дослідники, що колись цікавилися українською етнологією та етнографією, не мають доступу до джерельних матеріалів і тому не присвячують їм більшої уваги.

Під кінець XIX століття постали в західній Європі об'єднання для студій фолкльору, з яких багато проявляє активність до сьогодні. Одним із них є Verein fuer Oesterreichische Volkskunde, заснований у 1894 р. у Відні. Наступного року товариство започаткувало журнал Zeitschrift fuer Oesterreichische Volkskunde і заснувало Museum fuer Oesterreichische Volkskunde у Відні. Постанова цього товариства і його діяльність має близьке відношення до української етнографії. Членами цього товариства стали Володимир Гнатюк, Зенон Кузеля, Іван Франко і Володимир Шухевич. Уже в першій річній журналу стрічаємо вістку про етнографічну частину крайової виставки у Львові, що відбулася у 1894 р. На виставці домінувала церква з дзвіницею, яку будував гуцульський майстер Лесько Кобчук зі своїми помічниками, при чім зазначено, що він не мав плянів будови, ні не вживав риштування. Моделі хат природної величини з різних околиць Галичини і Полісся, народні одяги, кераміка, вироби зі шкіри і дерева зображували побут українського села. У тім числі поміщено теж праці про українські текстильні вироби, громадські печатки на Буковині та бібліографію етнографічних видань. Цього роду матеріяли появлялися в журналі до першої світової війни. На окрему згадку заслуговує рецензія Івана Франка на "Гуцульщину" Володимира Шухевича (1902 р.) як теж його звіт про етнологічну експедицію на Бойківщину (1905 р.), в якій крім І. Франка взяли участь проф. Т. Волков з Парижу, інж. П. Рябков з Росії і студент З. Кузеля. В журналі друкувалися інформації про працю і видання Наукового

2.

4

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛЮТИЙ 1979

Товариства ім. Шевченка. У 1915 р. появилася некролог Володимира Шухевича, у 1916 р. некролог Івана Франка. Обидва були членами управи товариства і співпрацівниками музею, що зазначено у посмертних вістках.

У час першої світової війни у квітні 1916 р. появилася в журналі цікава новина про виставку народного мистецтва, на яку підготували експонати жінки, що перебували в таборах біженців в Австрії. Міністерство внутрішніх справ подбало про відповідні матеріяли, а жінки, головню українки, відтворили традиційні вишивки, ґердани та інші вироби. Автор звідомлення М. Габерляндт підкреслює, що якраз у той час російські війська в Галичині винищували предмети народного мистецтва не лише в музеях і приватних збірках, але теж грабували їх по селах.

По першій світовій війні змінився формат, назва і зміст журналу. Він появляється дотепер, одначе статті майже виключно присвячені студіям австрійського і німецького фолкльору.

Ініціатором і довголітнім директором Museum fuer Oesterreichische Volkskunde був д-р Міхаель Габерляндт. Він зумів зацікавити справами музею австрійську аристократію, фінансові круги і численних фахівців, що давали всесторонню піддержку цій новій установі. Офіційне відкриття музею відбулося 31 січня 1897 р. в будинку біржі у Відні, де раніше приміщувався торговельний музей. У просторій залі виставлено коло 6.000 експонатів. Музей здобув скоро розголос тим більше, що вже в серпні того самого року відвідав його цісар Франц Йосиф і висловив признання для цього почину. Престо-наслідник Франц Фердинанд, що сам був колектором і цікавився музейництвом, зчасом став опікуном музею. Помимо популярности, довкола музею і журналу вив'язалася контрверсія, що

тривала до першої світової війни. Присвячення уваги фолкльорові слов'янських та інших народів, що входили у склад австро-угорської монархії, не подобалося деяким кругам. Дослідники і колектори, що цікавилися виключно австрійською і німецькою етнографією, називали М. Габерляндта своїм протестом. На знак протесту вони поміщували свої праці у берлінському журналі Zeitschrift fuer Volkskunde, також деякі приватні збірки потрапили до етнографічного музею в Берліні. З перспективи часу слід ствердити, що закиди були безпідставні, бо

4.

1. Етнографічний музей в замку Кітзее
2. Музей в Кітзее. Вітрина з українськими нашійними прикрасами
3. Музей в Кітзее. Вітрина з гуцульськими кахлями
4. Музей в Кітзее. Скриня

1. Ethnographic museum in the castle Kittsee.
2. The museum in Kittsee. Display case with Ukrainian neck ornaments.
3. The museum in Kittsee. Display case with Hutsul tiles.
- The museum in Kettsee. Chest.

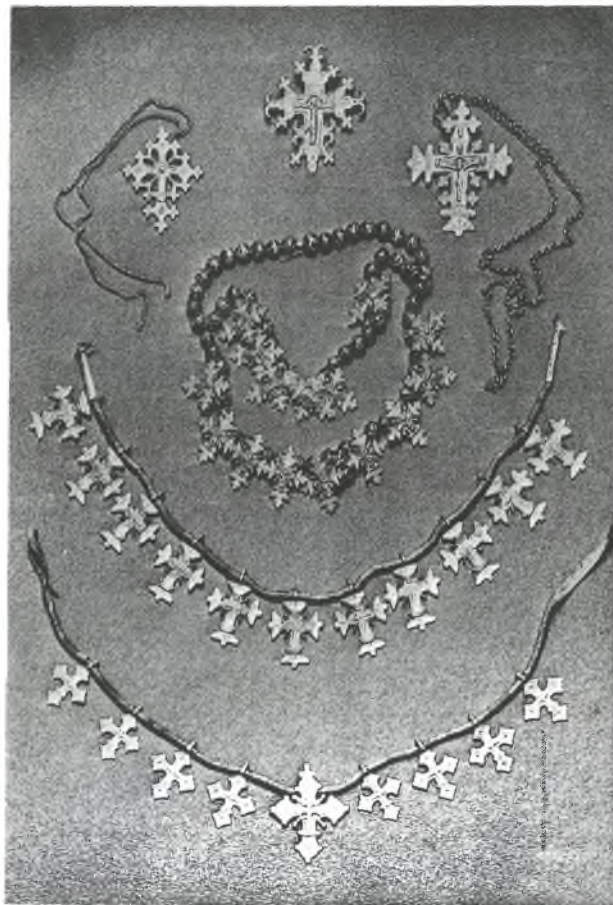
М. Габерляндт, який був директором музею понад сорок років, не занедбував власного терену і музей завдячує йому велику репрезентативну збірку австрійського фолкльору, що сьогодні начислює коло 70.000 експонатів.

Музей переходив різні фази розвою, міняв приміщення. З вищеподаних причин як також через брак місця для всіх експонатів, по першій світовій війні прийшло остаточно до розподілу колекції. У Відні в палаті Shoenbrun при Laudongasse залишився австрійський етнографічний музей, збірки народів колишньої монархії перенесено до палати у Kittsee.

Для нас цікава збірка українського народного мистецтва, що в час відкриття музею начислювала 548 експонатів. Нам ніколи не бракувало "приятелів" нашої культури. Вже тоді поляки, члени австрійського парламенту, видвинули застереження, що українських експонатів забагато. Це одначе не мало впливу на дальший хід справ. Збірка поповнялася дорогою закупів і дарунків при видатній співпраці українських етнографів. Володимир Шухевич придбав багато гуцульських виробів, також подарував до бібліотеки музею негативи знімків із поїздки на Гуцульщину. Іванові Франкові завдячує музей цінну збірку (кількасот експонатів) з Бойківщини, головню з околиць Мшанця. Зразки цієї збірки виставлені тепер у музейній вітрині.

При нагоді поїздки до Європи весною минулого року на засідання Міжнародної Жіночої Ради я зупинилася у Відні, щоб відвідати Етнографічний музей у Кіттзее. Архітект Едвард Поляк, який нав'язав листування з Українським Музеем, був попереджений про мій приїзд. Він сам має вартісну збірку предметів народного мистецтва, в тім понад 5.000 писанок. Е. Поляк співпрацює з музеєм у Kittsee, де у 1977 р. був помічним у влаштуванні виставки писанок, більшість з власної збірки, яку відвідало понад 12.000 осіб. Цей гостинний віденець виявив готовість завезти мене до Кіттзее і я радо скористала з його ввічливости. У Відні ми вступили до Museum fuer Oesterreichische Volkskunde. У багатій колекції репрезентовані всі частини Австрії. Між народними музичними інструментами заблукалася українська сопілка. Маленька місцевість Kittsee, яку важко знайти на мапі, положена на австрійсько-чеській кордоні, напроти Братіслави. Зелені поля, червоні маки вздовж дороги, близькість Словаччини, наводили меланхолійний настрій, нагадували давно минулі дні, коли тими самими дорогами багато з нас мандрувало на захід. Ідучи тепер на схід, хотілось бодай на мить дати волю фантазії і увявити собі, що поворотна дорога відкрита. Голос могого провідника відігнав скоро сентиментальні думки. Е. Поляк звертав мою увагу на старовинні церкви, цікаві будівлі, характеристичні для тих околиць пам'ятники (Pestsaeulen), які населення здвигало в часі пошестей. По короткім полуденку в малій винарні ми приїхали на місце.

Палата у Kittsee має свою історію, що сягає XVII

Музей в Кіттзее — Гуцульські згарди

The museum in Kittsee. Hutsul "zgardas" (neck ornaments).

століття. Невідоме є ім'я будівничого ні перших власників. Граф П. А. Естергази перебудував палату у XVIII столітті, на початку цього століття власником її був астроном і лікар князь В. Баттгiani-Стратманн. Він улаштував у палаті обсерваторію як теж очну клініку. Незаможних пацієнтів лікував безплатно, часто помагав їм матеріально до часу видужання.

Барокова палата, збудована у формі підкови, окружена парком. На залізних прикрасах в'їздової брами збереглися ініціали останнього власника. Вздовж бічних крил палати широкі коридори. На поверсі їх використовують на принагідні виставки. Внизу приміщені бюро, магазин, бібліотека і невеличкий ресторан. До виставових залів на поверсі ведуть широкі сходи, найбільша зала по середині палати призначена на імпрези і доповіді. Зала названа в честь засновника музею М. Габерляндта, в ній приміщене його погруддя. Е. Поляк познайомив мене з директором музею гофратом д-ром Альфредом Майсом, який запросив нас оглянути музей. Просторі, ясні кімнати влаштовані зі смаком. У доборі експонатів, розміщенні їх у відповідних шафках і вітринах, відчувається компетентну, професійну руку.

У фондах музею тисячі експонатів усіх народів

колишньої австрійської імперії, постійна виставка обмежена до невеликого числа предметів. В одній із залів експонати українського народного мистецтва. У двох вітринах розміщені гуцульські хрести, згарди, топірці, у габльотці кахлі, у шафці кераміка. На окремій стіні у великій, подвійній вітрині бойківська спідниця та зразки вибійки. Архітект Е. Поляк зробив мені кілька знімок на тлі українських експонатів, опісля ми пішли попрощатися з директором музею. При виході я хотіла купити серію карток і прозірок експонатів, які продає музей, та одержала їх в дарунку. Д-р А. Майс запросив нас на каву до ресторану. На стіні висять репродукції гуцульських кахель, на які, за словами директора, є великий попит серед відвідувачів музею. По каві ми перейшли до магазинів музею і бібліотеки. При вході д-р А. Майс показав мені новонабуті предмети, готові до каталогування, а саме київську плахту, обгортку і дві крайки. У магазині я мала змогу оглянути лише ті речі, що були на відкритих полицях, між ними багато керамічних та гончарських виробів, дерев'яні хрести, гуцульську скриню. В розмові довідалася, що в музеї є понад 1.000 українських експонатів, які збереглися від початку існування музею. В час війни музейні фонди були забезпечені у підземеллях Відня. Гордістю директора є бібліотека, що начислює кілька тисяч книжок і періодичних видань у ділянці фолкльору різними мовами, включно з українською, та постійно поповнюється сучасними і рідкісними матеріалами.

У магазині є також робітня директора. На столі повно черепків, одна відреставрована ваза, друга напівзліплена. Це габанська кераміка другої половини XVII століття, знайдена у півниці палати. Багато зразків у дуже добрім стані, побиті д-р Майс складає і ліпить, щоб вневдовзі влаштувати виставку цієї цікавої знахідки.

Д-р Майс музейний фахівець, людина всеціло обзнайомлена з фолкльором східної і південної Європи. Цікаво оповідав про історію музею, різні

анекдоти про його основника і довголітнього директора М. Габерляндта, власні заходи для поповнення музейних фондів. Напівжартівливо висловив негодування, що приватні колектори часом підбивають ціни на експонати та переховують їх у себе, як це робить архітект Е. Поляк, замість подарувати їх до музею. Виявилось, що директор музею має знайомства серед українців у Відні, навіть позичав експонати на виставки. Був присутній на Службі Божій, яку відправляв Кардинал Йосиф Сліпий у церкві Св. Стефана, з захопленням висловлювався про хор при церкві Св. Варвари.

Під вечір попрощалися з привітним директором і його секретаркою і вернулися до Відня. У поворотній дорозі архітект Е. Поляк висловив згоду, що я напевно здобула симпатію д-ра Майса, коли він присвятив мені стільки часу. Він сам співпрацює з директором уже дуже довго, але ще ніколи не мав нагоди оглянути магазинів і бібліотеки. Мені здається, що причина була інша. На самім початку я згадала д-рові Майсові, що колишній жертводавець музею і автор "Гуцульщини" Володимир Шухевич був дідом мого чоловіка. Сказала теж, що я є членом управи Українського Музею в Нью-Йорку, знаю історію австрійського Етнографічного музею, користувалася статтями журналу товариства. Думаю, що моє зацікавлення народним мистецтвом настроїло його прихильно до мене.

Того самого дня я ще мала змогу оглянути приватну збірку Е. Поляка, опісля перевела приймний вечір у ресторані в гурті його знайомих.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ:

Schmidt, Leopold. *Das oesterreichische Museum fuer Volkskunde. Wien, Bergland Verlag, c1980.*

Luchner, Laurin. *Schloesser in Oesterreich. Muenchen, C. H. Beck, 1978. "Zeltschrift fuer oesterreichische Volkskunde" Jahrg. 1-46, 1895-1941. "Oesterreichische Zeltschrift fuer Volkskunde". Bd. 1-32, 1947-1978.*

УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ ПОДАРУВАЛИ СВОЇ ПРАЦІ НА ВИГРАШ УВЕСЬ ДОХІД НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Управа Українського Музею робить постійні заходи, щоб придбати фонди для вдержання музею, завданням якого є збереження української культурної спадщини.

Український Музей за короткий час — всього 3 роки існування, здобув собі респект і дійшов до рівня багато більших і старших музеїв. У професійних музейних кругах він зараховується до одного з кращих, добре поставлених малих музеїв.

Щоб вдержати його на тому рівні, тобто, щоб музей міг продовжувати культурні і виховні програми, змінити виставки та переводити потрібну фахову консервацію експонатів, йому потрібно постійного допливу фондів.

В тій цілі Управа Музею звернулася до наших

визначних мистців з проханням подарувати на виграш їхні праці.

З приємністю стверджуємо, що відгук був дуже позитивний — 13 мистців виявили велике зрозуміння для потреби збереження скарбів нашої культури і погодилися допомогти Музеєві у придбанні фондів.

Внизу подаємо поазбучний список мистців:

Богдан Божемський, пок. Микола Бутович, Яків Гніздовський, Любослав Гуцалюк, Слава Геруляк, Едвард Козак, Михайло Мороз, Аркадія Оленська-Петришин, Ірена Петренко-Федишин, Юрій Соловій, Богдан Титла, Галина Титла, Михайло Черешньовський.

Управа Музею сподіється, що при доброму відгуку *Продовження на обороті*

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE ·
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ: ГОД. 3-7. ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

ПОКАЗИ ПИСАННЯ ПИСАНОК В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ В НЬЮ ЙОРКУ

Український Музей в Нью Йорку запланував на березень і квітень 1979 р. весняно-великодню програму, в яку входитимуть покази писання писанок, висвітлювання фільму "Писанка", прозірок писанок та доповіді.

В часі від 23-го березня по 13-те травня 1979 р. на 5-му поверсі Музею буде влаштована виставка писанок зі збірки Зенона Єлеєва. У зв'язку з цією виставкою З. Єлеєв виголосить в суботу 24-го березня ц. р. доповідь про українську писанку. Час доповіді буде проголошений окремо.

Покази писання писанок для дітей і молоді відбуватимуться в суботу, 31-го березня і 7-го квітня ц. р. Кожного з тих днів будуть дві сесії показів, а саме від год. 10 рано до 12.30 по пол. і від 1.30 до 4 по пол. Оплата вносить 50. ц. Для груп шкільної молоді можна замовляти окремі сесії на інші дні.

Також заплановано покази писання писанок для дорослих на неділі, 1-го і 8-го квітня ц. р. В кожному з цих неділей покази будуть переведені в двох сесіях — ранній від год. 10 до 1 по пол. і пообідній від год. 2 до 5. Оплата вносить для початкуючих 8.50 дол., а для завансованих 10.00 дол.

В суботу, 14-го квітня 1979 р. від год. 1-5 по пол. професійна писанчарка демонструватиме мистецьке писання писанок. В тому дні, в год. 1, 2, 3 і 4-й висвітлюватимуть прозірки писанок, а в год. 1.30, 2.30, 3.30 і 4.30 фільм Славка Новицького "Писанка" Вступ 2.50 дол. для дорослих, 1.50 дол. для емеритів і студентів, а для дітей понижче 12 років 50 центів.

В Музеї, на 4-ому поверсі продовжується виставка "Традиційні мотиви в українських тканинах і вишивці" Там можна оглянути 18 повних народніх одягів з різних районів України.

Також, в часі від 10-го лютого до 18-го березня 1979 р. відбуватиметься в Музеї на 5-му поверсі виставка документів "Самвидаву", яку влаштовує Український Музей спільно з видавництвом "Сучасність"

Музей є відкритий в середу, суботі і неділі від год. 1-5 по полудні, а в п'ятниці від год. 3 до 7 веч. Вступ для дорослих 1 дол., для емеритів і студентів 50 цент.

По ближчі інформації телефонувати до Музею (212) 228-0110

Марія Савчак

Докінчення УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ

громади їй вдасться зібрати з продажу льотерійних книжечок 20 до 30 тисяч доларів. Льотерійні книжечки мають 10 льосів — кожний коштує \$ 1.00. Ціна цілої книжечки вносить \$ 10.00. Їх розпродуватимуть члени і приятелі Музею як також можна одержати їх в канцелярії музею тел.: 212 — 228-0110 або в Олі Ставничої тел.: 201 — 933-7187 Віримо, що всі, кому на серці лежить добро Українського Музею та збереження пам'яток української культури для майбутніх поколінь, допоможе в розпродажу льотерійних книжечок.

Управа Українського Музею

50.00 дол. 103 Відділ СУА

40.00 дол. 98 Відділ СУА

20.00 дол. Леонід Мостович з дружиною, Лексінгтон

По 10.00 дол. Ірена Юрчишин, Вотервліт, Н. Й., Марія Гижа, подяка союзникам 66 Відділу за квіти і відвідини в шпиталі.

По 5.00 дол. Анастасія Ковальська, Бронкс Н. Й., Марія Ліниця, Канада, Михайло Плешка (за Бюлетень УМ), Ірена Вирста, Рочестер, Іза Боярська

З подякою

Марія Шуст

директор Українського Музею

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ: ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

25.00 дол. гонорар від Марії Карман за її виступ з доповіддю в Women's Club in Swarthmore, PA.

25.00 дол. Марія Карман, Валінгтон, Па

200.00 дол. 64 Відділ — пожертва на покриття кошту видання "Бюлетеня Українського Музею.

100.00 дол. Trident Saving and Loan Association

1. Д-р Іванна Ратич, Едісон, Н.Дж:

Щербаківський Вадим, "Українське Мистецтво" Т. 1 Львів — Київ, 1913

журнал, "Мистецтво L'ART Львів, 1933 ч. 4, 1935 ч. 1, 1936 ч. 1

Січинський Володимир, "Monumenta Architecturae Ukraine"

2. **Роман Левицький**, Форест Гілс, Н.Й.;
різьблена тарілка 1894, село Яворів, Кути, Коломия, ви-
конавець Василь Шкрибляк
барилка або бочівка, 1890 р., село Яворів, Кути, Коло-
мия,

ДАРУНКИ ДО КРАМНИЦІ

1. Пані Дажко, Нью Йорк гачковані курочки (9)
2. Євгенія Рубчак, Джерзі Ситі, Н. Дж. інкрустовані з дерева речі: пудерничка, писанка, ручка, записник і цигарничка
3. О. Степанів, Мічіген: (81-ий Відділ) 2 вишивані подушечки, 2 бранзолетки з коралів, 1 нашійник з коралів

Різьблена тарілка роботи Василя Шкрибляка 1894 р. Яворів — пов. Кути, Колимийська область. Власність д-ра Зиновія Левицького, лікаря. У 1912 р. була виставлена на виставці домашнього промислу в Коломії під патронатом Архикнязя Карла. Дарунок Романа Левицького.

*Carved plate by Wasyl Shkryblyak, c. 1894.
Donated by Roman Lewycky.*

ЛЮБОВ ДРАЖЕВСЬКА

СЛОВО НА ВІДКРИТТІ ВИСТАВКИ ОРИГІНАЛІВ САМВИДАВУ УКРАЇНЦІВ ТА ІНШИХ НАРОДІВ СРСР

Виставка самвидаву українців та інших народів Радянського Союзу, яку сьогодні відкриваємо, виводить наш Музей на ширші води і зв'язує з сьогоденішньою Україною. Ця виставка свідчить, що Український Музей у Нью-Йорку це не тільки українська етнографія і трохи українського мистецтва, а це — різні аспекти української культури, історії, сучасного життя. Виставлені сьогодні матеріяли самвидаву інших народів (вірменів, естонців, кримських татар, литовців, росіян) виводить Український Музей на ще ширші води міжнародної співпраці.

Ми, управа Музею, дуже вдячні видавництву Сучасність, що запропонувало урядити сьогоднішню виставку і позичило матеріяли; співробітники видавництва написали всі пояснення і склали та надрукували каталог виставки. Ми глибоко вдячні Комітетові Оборони Радянських Політв'язнів за допомогу, особливо за випозичення робіт в'язнів концтаборів і за поради щодо виставки.

Надзвичайно приємно відзначити мені, що виставку підготували переважно молоді працівники Музею і видавництва Сучасність, ще й кілька добровільців.

Я дуже рада, що сьогодні серед нас є люди, безпосередньо пов'язані з українським самвидавом: генерал Петро Григоренко, Зінаїда Григоренко і Надія Світлична. На виставці Ви побачите матеріяли про них. Ми дякуємо генералові Григоренкові за випозичення кінофільму про нього, який тут буде

показаний. Ми дякуємо і дякуємо Надії Світличній за позичені матеріяли і за її поради самовидця щодо виставки.

Я не буду багато говорити про виставку, вона сама за себе говорить. Я певна, що всі, що оглянуть її, будуть кілька днів під враженням виставки. Багато матеріялів її зробили на мене потрясаюче враження (я їх бачила ще перед відкриттям виставки). У мене кілька днів не виходила з голови фотографія Василя Стуса на тлі гір у Магаданській області на Колімі. Або посвідка, видана Оксані Мешко 1956 року про її реабілітацію. Мовляв, звільнена "за отсутствием состава преступления", тобто посвідка про те, що в 1947 році її засудили даремно. Даремно жінка вісім років мучилась у таборах примусової праці. Одне, коли чуєш про реабілітацію, а інше, коли побачиш фотокопію тої безсоромної довідки. А в скількох документах є певність перемоги! Зверніть увагу на лист Миколи Руденка, який кінчається словами: "такий нарід (тобто український) скорити неможливо"

Я певна, що мова самвидаву з України є спільною для всіх хвиль української еміграції, для всіх українців.

Мова самвидаву є також загальнолюдською мовою і я сподіваюсь, що ця виставка здобуде для борців за людські права на Україні і в усьому Радянському Союзі прихильників серед відвідувачів виставки.

ВИСТАВКА ОРИГІНАЛІВ САМВИДАВУ УКРАЇНЦІВ ТА ІНШИХ НАРОДІВ СРСР

УРИВКИ З ПЕРЕДАЧІ РАДІО
"СВОБОДА" В УКРАЇНУ

ЗНІМКИ З ВИСТАВКИ САМВИДАВУ

*Ніна Строката — Караванська
колишній в'язень радянських конц-
таборів, тепер на засланні.*

*Nina Strokatova a former political
prisoner incarcerated in a Soviet camp,
now in exile.*

*Йосиф Тереля в'язень радянських
концтаборів, тепер переслідуваний
за висловлене бажання стати
священником.*

*Yosyp Terelia a political prisoner incar-
cerated in a Soviet camp. The cause of
his repression is his desire to be or-
dained a priest.*

Виставка самвидаву в Українському Музеї у Нью-Йорку займає цілу залю і по-мистецькому оформлена на рівні модерного музейництва. Документи і фотографії розміщені на великих вертикальних панелях, обтягнутих сірою тканиною. Пояснення українською і англійською мовами лаконічні, графічно майстерно виконані.

Виставка починається з панелі: "Українські документи з 1950-1960 років" Найстаріший документ, з 1955 року: написаний на полотні чорнильним олівцем відкритий лист українських в'язнів до Організації Об'єднаних Націй. Поруч — фотокопія рукописного оригіналу першого документу українського самвидаву, що починається словами: 24 травня 1964 року сталась у Києві, столиці України, подія, подібних до якої мало знає світова культура: була підпалена і згоріла найбільша українська бібліотека — Київська Публічна Бібліотека Академії Наук УРСР" Тут-же лист Івана Дзюби до ЦК КПУ, написаний 1965 року в справі арештів на Україні.

Більшість панелей присвячено одній людині, або групі людей, бо організатори виставки хотіли виразно показати тих, що творили і творять самвидав, виділити окремі індивідуальності. Подані їх фотографії та короткі біографічні дані, зразки їх писань. Один із відвідувачів виставки сказав: "Ці замкнені у концтаборах люди стають такими близькими, коли прочитаєш їх листи, побачиш їх фотографії"

На одній з панелей великий портрет Гелія Снегірьова. Поруч — машинопис кількох сторінок його лірико-публіцистичної розвідки "Набої для розстрілу" Текст українською і англійською мовами оповідає про трагічну долю письменника, замуного в тюрмі.

На другій панелі фотографія Василя Лісового

з дружиною і донькою. Поруч — фотокопія диплома Лісового на ступінь кандидата філософських наук, виданого 1971 року. Виставлено фотокопію відкритого листа Василя Лісового до членів ЦК КПРС (копія — члена ЦК КПУ), написаного в зв'язку з арештами серед української інтелігенції в січні 1972 року. Він пише: "Оскільки мені добре відомі погляди і діяльність більшості з-поміж заарештованих, оскільки я не вважаю ці погляди і діяльність анти-радянськими, поділяю їх, то в ім'я задоволення покликів мого власного сумління, прошу заарештувати і судити мене також" Як відомо, Лісового незабаром заарештували і тепер він перебуває в ув'язненні.

От панелі присвячена В'ячеславу Чорноволу. Тут два його портрети і машинопис останнього слова на суді 6 липня 1966 року, коли він сказав таке:... "підсудні та свідки, не зважаючи на фахову необізнаність, часто-густо глибше розуміють дух радянської законности, ніж фахові юристи. Може, справа у віковій різниці? Підсудними та свідками на цьогорічних закритих судах була переважно молодь, що формувалась духовно після Двадцятого з'їзду КПРС, а судять люди трохи старші, які, очевидно, не можуть подолати в собі інерції сталінського стилю..."

Виставлена фотокопія сторінки рукопису "Будні мордовських таборів", що його спільно написали В'ячеслав Чорновіл і єврейський художник Борис Пенсон. Також виставлено першу сторінку самвидавного машинописного видання книжки В'ячеслава Чорновола "Лихо з розуму"

Багато експонатів роблять глибоке враження на відвідувачів виставки. От видатні українські поети на далекому засланні: фотографія Василя Стуса на тлі засніжених гір у Магаданській області на Колімі. Іван Світличний коло убогої хатки в Алтайському

Дніпропетровська спеціальна психіатрична лікарня
Dnipropetrovsk Institute of Forensic Psychiatry

краї. Ірина Стасів-Калинець і Ігор Калинець на засланні в Бурятських степах. Виставлені вірші цих поетів: рукописні і машинопис.

Поруч портрета Валентина Мороза — сторінка самвидавного видання — "Репортаж із заповідника імені Берії" Виставлені фотографії і писання Миколи Руденка, Левка Лук'яненка, Ніни Строкатої, Оксани Мешко та інших.

На одній з панелей — матеріяли про переслідування релігії в СРСР. Тут знімок пораненого баптиста і портрет ув'язненого священника Василя Романюка та Йосифа Терелі, ряд звернень та документів про релігійні переслідування. Людину, що живе у вільній країні, вражає протокол профсоюзних зборів, на яких обговорювано справу робітника, який не прийшов на роботу на Великдень.

Показано також документи вірменського, естонського, кримсько-татарського, литовського і російського самвидаву.

Дуже пожвавили виставку експонати, які суворо кажучи, не вкладаються в її рамки: вишивки, що їх виконали жінки-в'язні в Мордовських таборах. Ці вишивки привезла до Америки одна з в'язнів-вишивальниць Надія Світлична і дала їх на виставку.

Надія Світлична також написала передмову до ілюстрованого каталогу виставки. Ця передмова кінчається словами:

"На Україні дедалі жорстокіше розправляються з кожною появою самвидаву. Але він, як фолкльор, як найкращі традиції народу — невмирущий"

НАША ОБКЛАДИНКА

Білий півень в дохристиянській слов'янській мітології вважався жертвовною птицею. Його приносили в жертву богам Ладо, який був богом подружжя. Про цього бога згадує "густинський літопис" з XVII ст.:

"Ладо — бог женитви, веселія, утішення і всякого благополучія. Сему жертви приношаху хотяція женитися, даби его помістю брак добрий і любовний бил"

Свято в честь бога Ладо святкувалося цілий місяць: від 25 травня до 25 червня. Слово Ладо залишилося в ритуальних піснях, як наприклад у веснянці: "Ой дід Ладо виорем" "Ладо" і "Лада" у весільному обряді означають "молодий" і "молода"

У книзі "Дохристиянські вірування українського народу" Митрополита Іларіона читаємо:

Дякі птахи допомагають людині проти злої сили, — таким здавна є півень. Коли він проспівав північ, то заганяє тим усяку нечисту силу по своїх місцях, і вона мусить кидати наш світ. Лякає півень і мерців, і, побачивши півня, вони втікають до своїх могил, чому на цвинтарях-кладовищах у нас звичайно фігури з бляшаним півнем на них: мерлець побачить півня і сховається назад у могилу.

Півень кілька раз на добу співає, а особливо опівночі й над ранком; коли він заспіває невчасно, це на зміну погоди. Півень прикращує обійстя — хату: Без півня хата глуха, каже приповідка. "Червоний півень" здавна став символом пожежу, підпалу; пустити "червоного півня" — це підпалити хату.

Про те, чому "кур" (півень) конче співає певного часу, були оповідання вже з давнього часу. Хронограф XVII

в. (Барсова) вияснює так: Кожного дня доручує Бог стам Анголам зодягати сонце, і зараз огненні птахи небесні, що звуться фінікси та халендрії, літають перед сонцем, мочають свої крила по дев'яти десятикратно в океанській воді, і кроплять крилами, і цим гасять сонце, щоб воно не попало промінням усього світу. І обгорають від соняшного вогню тим птахам крилля, і вони стають голі, як поскоблені.

А як зайде сонце, тоді ті птахи купаються в великій океанській річці, і знову відновлюються і опірюються їхні крилля. Ось тому й півень зветься куром, і він має під своїми крильми біле перо тих небесних птахів, і коли сонце йде від заходу на схід, тоді те перо свербить у півня. Коли ж Анголи несуть одежу від Престолу, тоді півень зачухається, і, відкривши очі, прокидається,

Докінчення на ст. 26

УКРАЇНСЬКА МОВА В ПУБЛІЧНИХ ВИСТУПАХ

П. Марта Шмігель в "Нашому Житті" за липень-серпень 1978 р. порушує цікаве питання про значення особистості (Personality) у публічних зв'язках. "Втрачається зв'язок, коли промовець не може, або не хоче висловитись ясно, а слухач не хоче або не може слухати" "Н.Ж." ст. 32

Ця думка приводить нас до такого міркування. Українська громада є сьогодні двомовна. Коли хтось стає на шлях суспільної праці, він мусить знати обі мови, тобто українську і англійську (або мову країни свого поселення). Коли знає тільки одну мову, а другою володіє слабо, то він може працювати тільки в тій частині нашої громади, якої мову він знає добре. Інакше, він не знайде належного розуміння серед громади, якої мови він добре не знає. Проф. Рома Фрако з Канади у доповіді "Навчання мови" виголошеній на педагогічній конференції в Дітройті в 1975 р. подає за Якобовіцом "Foreign Language Learning", що існують три ступені вивчення другої мови. I. На елементарному рівні можна розмовляти дома і під час подорожування. II. На середньому рівні можна розмовляти про свою спеціальність, читати і писати. III. На вищому рівні можна розмовляти з населенням даної країни. Крім цього вона додає, що на вивчення англійської мови від початку треба 200 - 250 год., але одночасно зазначає що українська мова вивчена ніколи не буде на такому рівні, як мова людини, якою вона говорить з дитинства.

Що ми спостерігаємо в нашій громаді?

Є серед наших суспільних діячів такі одиниці, які, знаючи українську мову на елементарному рівні, працюють не тільки серед англійської частини суспільства, але поширюють свою працю й на україномовну громаду, і жаліються, що не мають там доброго вислідку.

Тим часом мова як сукупність звуків, якими висловлюємо свої думки, підлягає вивченню. Тим легше вивчити її тим одиницям, які дану мову вже частинно знають. Та щоб така децизія наступила, мусить бути перш за все а) самоусвідомлення слабкого знання мови, б) бажання цей брак доповнити, в) позбуття думки, що українська громада є настільки невибаглива, що прийме кожне УКРАЇНСЬКЕ слово, яке б воно не було.

А тим часом українська громада, як і кожна інша етнічна громада має свою ЛІТЕРАТУРНУ мову, яка є її гордістю, і їй боляче, коли хтось над тією мовою знушається.

Те саме стосується до українських радіогодин. Діапазон чистоти української мови так дуже широкий: від доброї, навіть добре вивченої української мови тут уже народжених дикторів, по через стару галицьку мову 20 — 30 років аж до цілком невмілої кальки англійської мови, яка мусить вражати кожного радіослухача.

Відкриваючи часом радіо для радіогодин інших етнічних груп, прислухаємось і іншим мовам напр. польській, німецькій. Там чуєш літературну мову. На польській радіогодині не дуже давно велась дискусія на тему злуки двох радіопередач в одну. Рішено не об'єднуватись через "неінтелігентну" мову тієї другої радіопрограми.

Мабуть і американці ніколи не допустили б не літературної англійської мови ні в радіо ні в телевізії.

Чому ж ми, українці під оглядом вимог до УКРАЇНСЬКОЇ мови в публічних виступах залишаємося позаду інших національностей?????

Докінчення ХТО БІДНИЙ А ХТО БАГАТИЙ

сонливіші, ніби мухи осінні, вони оживають на свята, вони звідкілясь виростають, і ніхто не один...

Хто прочитав це у різдвяний час, напевно запам'ятав, може, й вирізав та сховав цей різдвяний дарунок "звідтіля"

Мимоволі думається: хто багатий? Чи ми, святкуючи серед — моря мерехтливих електричних світел, яких ціль приваблювати, обіцяти щастя від посідання матеріальних благ? Щасливий, може, ще й той, хто може похизуватися перед іншими тим, що має чогось більше і щось краще. А, може, багаті "вони там" які серед жорстокої дійсності вміють залишитися внутрішньо вільними, вміють глибоко переживати свої гіркі будні і свята, відчують суть, а не форму. Свідомість того, що вони обстоюють

право на свободу свого народу й свою власну надає їм сил переносити їх страждання. Цінності, які вони здобувають, непроминальні, вічні, і їх не зміряти ніякими грошовими, матеріальними вартостями.

Було б добре, якби ми могли відректися в їхню користь хоча б тільки малої частини нашого, інколи розкішного, комфорту, а від них дістати хоч частину духових вартостей. Вони передають їх нам у своєму слові: поезії, листи, а навіть сухі, але які відважні, звернення до урядів, протести, маніфести. Їхні дари дозволять нам наново переоцінити те, як, чим і для чого ми живемо. Може ми повірили б, що вартість людини не в тому яке її матеріальне багатство, ані не в тому яке становище вона посідає, але передусім якою вона є і для чого живе.

У. Л.

КОНЦЕПЦІЇ ВПЛИВАЮТЬ НА СВИТОГЛЯД

Докінчення

ВЗАЄМИНИ ДОРОСЛИХ З ДІТЬМИ.

Дорослі так, як і діти, мають різні потреби, надії, аспірації і прикрі ситуації, а їхня поведінка відображує їх внутрішній стан не менше, як і поведінка дітей. Вони також бувають у напружених ситуаціях, які викликають внутрішні конфлікти. Ці конфлікти виникають тоді, коли вони роблять не те, що їм здається правильним, а те, що наказують обставини, суспільство і т. п. Це відноситься до вчителів і виховників, які не раз заходять у конфлікт з адміністрацією, зверхниками, або батьками, які, крім своїх понять про виховання дітей, ще мають допомоги професійні поради "через паркан" жичливих сусідів.

В обидвох випадках, як учителі, так і батьки, під тиском обставин часто поводяться не за своїми власними переконаннями. Радше їхня поведінка прибере такі форми, які вважаються більш популярними, властивими. Важливим є, щоб одні й другі мали змогу висловити свої власні почуття, а не накинени їм: Негативне наставлення є таке саме коначне, як позитивне, якщо воно віддзеркалює внутрішнє "я" даної особи. Це є важливим з кількох причин.

Поперше: коли вчителеві не подобається поведінка даної дитини і коли все ж таки вчитель до дитини ставиться з фалшивою толеранцією і любов'ю, то цей вчитель є емоційно нечесний, і дитина якщо її сприймання ще не дуже викривлене, відчує, що щось не в порядку. Через це вже не зможе мати правдивої оцінки про себе, не зможе сама з власної спонуки змінити своєї поведінки, одначе залишається збентеженою і стурбованою неправдивою поведінкою свого вчителя.

Подруге: вчитель почувається винним перед самим собою, бо йому неможливо заперечити свої внутрішні почування, і його вчинки не віддзеркалюють його думки, і це його ще більше бентежить. Діти відчувають дуже скоро різні духові затривоження, і тоді ціла кляса перейме на себе цю штучність і напруженість. У такій атмосфері діти не можуть бути собою, і правдива комунікація між учителем і дітьми не існує.

Потрете: — вчитель не повинен почуватися винним перед дітьми за свої щирі чи відкриті погляди. Він повинен зрозуміти, що застосування дисципліни є частиною правдивої любови, і діти почуваються значно певніше у правдивій, реальній атмосфері.

Чотири: — згідно з найновішими ствердженнями

— поведінка, яка є виявом почуттів є здоровою поведінкою.

Поняття непевности і викривлення уяви про себе виникають у дітей як наслідки, коли розмежовується їхнє почуття від поведінки. Коли дитині доводиться, що вона не повинна гніватися, ми штовхаємо її на неправильний шлях. Що дитині треба вияснити це те, що гнів і любов є природними явищами, які одначе мусять бути висловлювані у відповідний спосіб.

Коли в учителя дійсно лише негативне наставлення до оточення, він може зашкодити своїм учням. Його обов'язком було б проаналізувати що спонукає його бачити життя у таких чорних прикрях барвах.

Батьки також мусять перевірити свій порядок... вартостей, як також знати, якими вони хочуть бачити своїх дітей. Вони мусять зрозуміти, що дитині бути індивідуумам так само важко, як і їм самим, і бути прийнятими середовищем також.

Батьки мусять собі усвідомити так, як і їхні діти, де кінчаються їхні права, а де починаються права дитини, щоби не переступити границь, щоби не порушити прав індивідуальности. Вчитель мусить також викристалізувати своє становище і поведінку в відношенні до зверхників, його почуття про особисті осяги, його концепти про його роллю і роллю, яку відіграє навчання предметів у рості й формуванні дитини. Чи вважає вчитель інтелектуалізм найбільшим добром у навчанні? Чи зрозумів він, що доручені діти не є його власністю, і йому не можна "грати Бога" Чи може він і побороти свої почування, коли йому здається, що треба доказувати чудес у відношенні до одної чи другої дитини?

Ці всі запитання і інші є на те, щоби допомогти дорослим відчутти різницю поміж собою і дитиною і реально бачити необхідність своєї ролі у розвитку дитини. Часом поведінка дитини в класі переходить всі границі доброї поведінки так, що вчитель почувається примушеним "щось зробити" На жаль, це не є те, що ми розуміємо під словом дисципліна, тобто кара за "погану" поведінку. Властиво, всі думки сказані дотепер є споріднені зі зрозумінням дисципліни, коли розглядати її як неспроможність дитини володіти своєю поведінкою, яка вийшла б їй і спільноті на користь.

Про потребу границь була мова раніше, а от варто було б розглянути її з точки погляду дисципліни.

В першу чергу границі мусять бути точно

визначені і позиція учителя у даних випадках ясна, бо мало буде користі і засвоєння правил, коли ця ситуація не в'ячена.

Подруге: щоб забезпечити тривкість границь поведінки є доцільним, щоб діти до деякої міри були творцями цих правил і обмежень.

Потрете: границі мусять бути реалістичні, тобто до виконання, вони повинні мати відношення до знання розвитку людини.

Останне: вчитель повинен бути свідомий, що з розвитком своїх учнів, правила поведінки мусять бути наново розглянені й часом модифіковані.

Який найкращий спосіб для реалізування правил?

Знаємо, що карою осягається дуже мало і на короткий час, бо в цей спосіб дитина не дістає підставового поняття про оцінку самого себе і про самодисципліну. Карою надається дуже поверховний порядок. Найкращий спосіб завести тривалі границі чи правила через цікаві, задовольняючі, хвилюючі ситуації навчання і через передання повсякчасного підставового довір'я.

Є діти, які і в цій атмосфері переступають правила. Учитель мусить не дозволяти на повторення такої поведінки, знаючи, що ця дитина потребує більше помочі, як другі. Учитель не забуває, що ця дитина своє поведінкою повідомляє його, як вона бачить себе в даній ситуації. Учитель допомагає дитині дошукатися, як вона почувається в даній ситуації і чому вона вважає свою поведінку правильною. У першій — учитель контролює поведінку дитини, а через аналіз власних дій дитини, дає їй змогу модифікувати своє поняття про дану ситуацію без погроз і кар. Відіграння специфічних ситуацій, дискусій, про причини поведінки, в якій бере участь ціла класа, індивідуальні розмови і напрямні — цих усіх засобів можна уживати, щоб закріпити і в'яснити правила та границі поведінки і в той же час дати змогу дитині, яка має проблеми, переоцінити її наставлення.

Багато ситуацій пов'язаних із дисциплінуванням можна б оминати, якби вчитель запитав себе, чи цього роду переживання є дитині потрібними. Чи всі діти мусять малювати в садочку? Чи всі діти мусять танцювати? Часом краща розв'язка таких ситуацій є дати їм можливість встановити свої правила про включення себе до таких зайнять чим робити з того велику аферу. Дати дитині нагоду щось пережити різнитися від того, як дитину силувати робити те, що на її думку непотрібне або маловажливе.

Ми побачили, що найважливіші і переломові поняття дитини про себе саму творилися у родинному колі в ранньому дитинстві. Підставові наставлення і поняття про себе саму з точки зору певності, безпеки та пристосування у ситуаціях є вже визначені у дитини на час, коли вона вступає до школи. Щоби вчителю легше було зрозуміти дитину, як одиницю є дуже потрібний зв'язок між школою і домом. Цей зв'язок повинен бути такий, який уможливить, як батькам, так і вчителю, зрозуміти один одного і це дасть змогу їм більш корисно зайнятися дитиною.

Щоб мати вдалий зв'язок треба — **поперше:** створити спосіб, нараду з батьками, які були б частиною нормальної програми. **Друге,** ствердити, що є окремі сфери відповідальності і потреб і працювати в атмосфері взаємного довір'я, і **третє** — щоб цей зв'язок був базований на правді.

Слухаючи цієї гутірки можна б сказати "так, тут є дещо сказане, але, які були б точніші вказівки для мене, як властиво треба поводитись?" Тенденція шукати головних розв'язок, надія на всезаступимі рецепти є у нас усіх. Було б дуже гарно і зручно дістати випробовані на сто процентів успішні методи, штучки та способи поведінки. Та на щастя задля нашого почуття гідності і вартості індивідуальності людини, таких шабльонових розв'язок і праці з поодинокими дітьми немає. Ми можемо керуватися головними вказівками — правилами, ми можемо подбати про добрі умовини для навчання, але кожна з нас мусить подбати про свої особисті розв'язки до проблем, які ми самі зустрічаємо у наших класах і світличках.

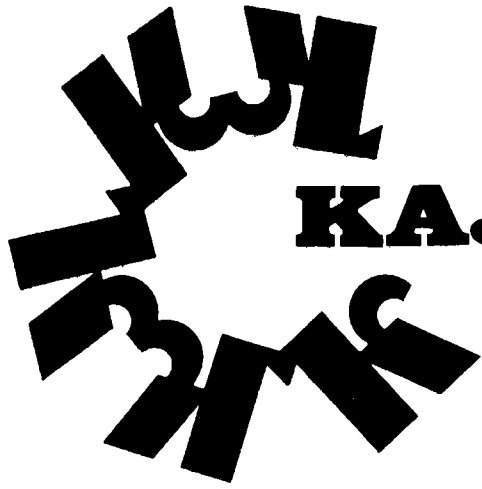
Ця гутірка починалася обговоренням про принципи **бути** собою, і я хочу закінчити її на ту саму тему, Кожен з нас має іскру творчості до деякої міри. Ситуації, в яких учителі знаходяться дають багато можливостей для розросту не лиш дітям, але й вчителям. Вивчаючи їхні (тобто дитячі) особистості, ми вивчатимем поряд з ними і свої власні й тоді ми зуміємо створити їм здорову атмосферу. Ми не можемо боятися експериментування, бо це, властиво, є нашим завданням. Коли вчитель буде готовий прийняти настанову "життєвої експериментації", застосування нових ідей у своїй класі, при чому уважно переводити оцінку своїх результатів, тоді він знайде спосіб допомогти кожній дитині, бачити себе повноцінною одиницею, яка себе реалістично оцінить і яка буде дивитись на життя і навчання як на захоплюючі завдання.

ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА ПРИ ГОЛОВНІЙ УПРАВІ З НАГОДИ УКРАЇНСЬКОГО РОКУ ДИТИНИ ПРОГОЛОШУЄ

КОНКУРС

НА НАПИСАННЯ ТВОРУ ДЛЯ ДІТЕЙ (казка, оповідання, п'єса тощо — прозою або віршом).
Перша нагорода — 200 дол., друга — 100, третя — 50 дол.
Реченець конкурсу — 1 листопада 1979 р.
Твори слід пресилати в трьох копіях під псевдонімом, а прізвище подати окремо в запечатаному коверті, на адресу:

Mrs. Irene Lonchyna
20175 Lumpkin
Detroit, MI 48234

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

Упорядкувала Світлана Луцька-Андрушків

УКРАЇНА

• Київ. 3. XI. 1978 на квартиру члена Української гельсінкської групи **Оксани Мешко** зроблено грабіжницький збройний напад. Напасник був слідчий з Москви, якого вислало правдоподібно КГБ. О. Мешко це мати політв'язня Олександра Сергієнка. Тільки восьмеро членів Української гельсінкської групи залишилося на волі. Всі інші були заарештовані і засуджені на довгі роки каторги.

• Недавно в Києві відкрито нову модерну бібліотеку для дітей. Бібліотека дитячої книги оригінальна за проектом і самим своїм виглядом будить дитячу фантазію. В арці біля входу поставлено скульптуру хлопчика, що схилився над книгою. Поруч барельєфів великих творців літератури, починаючи від Гомера, Шевченка і т. д., у бібліотеці знаходиться кімната рідкісної книги, музичний відділ, відділ дошкільнят. Метою директора бібліотеки **Надії С. Кобзаренко** є зробити бібліотеку найбільшим і найповнішим книгосховищем дитячої літератури на Україні.

• У Волинському музично-драматичному театрі відбулася прем'єра п'єси М. Олійника "Одержима", в якій відтворено картини найважливіших етапів життя і творчості Лесі Українки. Критика і глядачі високо оцінили виставку, особливо підкреслюючи талановиту гру молоді артистки **Л. Приходько**, яка виступала в ролі Лесі Українки.

• Академік **Н. Пучковська** з групою українських окулістів з Одеського науково-дослідчого інституту очних хвороб і тканинної терапії отримала премію Української РСР за 1978 за роботу "Патогенез і лікування опіків очей та їх наслідки"

США

• П'ятдесят п'ятирічна **Марджорі Чеймберс**, на бажання президента Д. Картера, очолила Національний дорадчий комітет жінок. М. Чеймберс зайняла це місце після усунення її попередниці Белли Абзуг. М. Чеймберс, з фаху історик, є прези-

дентом 190,000-членної Асоціації американських університетських жінок і матір'ю чотирьох дітей.

• Нью-Йорк. У дні 14-28 січня 1979 відбулася виставка **Христі Янчишин** у ділянці ультрамодерністичного напрямку конструктивного мистецтва. Показано ряд праць з прозорого білого пластику оживленого червоними й синіми рисками. Виставка побудована на геометричних формах у дво- і тривимірних площинах.

• Нью-Йорк. 9, січня ц. р. в серії Pro Musicis Sponsorship відбувся концерт молоді піаністки **Лідії Артимів**. Програма складалася з творів Р. Шумана, Ф. Ліста, К. Дебюссі, Б. Бартока і С. Рахманінова. Л. Артимів походить з Філядельфії. Грає на фортепіані від четвертого року життя. Виграла вона ряд важливих нагород за свою майстерну гру. Останню нагороду вона здобула в Англії в 1978 р. в Leeds International Piano Competition. Л. Артимів кількаразово концертувала в Європі, де її гру записало на плівку ББС. Інтерв'ю з Лідією Артимів появилось в книжці Бернарда і Діни Розенбергів The Music Makers, яка нещодавно вийшла у видавництві Columbia University Press.

• Нью-Йорк. 19. XII. 1978 в Аліс Тулі Гол відбувся сольовий концерт української оперової співачки **Роксоляни Росляк**. Вона виконала ряд арій В. Моцарта, К. Дебюссі, Д. Шостаковича та інших композиторів. З 1967 року Роксолянну Росляк вважають однією з провідних співачок Канади. Вона виступала в численних концертах та виконувала сольові сопранові ролі в операх "Літаюча миша", "Кармен", "Казки Гофмана", "Дон Гіованні", "Карміна Бурана" та інших. Прихильні рецензії на її виступ появились в часописах New York Times і Daily News. Концерт спонзорував канадський консулят.

КАНАДА

• Вінніпег. 15-літня учениця і відмінниця десятої класи середньої школи у Вінніпегу, **Тереса Мазур** стала членкою "майстер класу" у плаванні. Вона належить до першої двадцятки найкращих змагунок

Героїні і "героїні"

Від довгих років нашого поселення у вільному світі прийнявся звичай у місяці лютому відзначувати три визначні наші жіночі постаті: Лесею Українку, Ольгу Басараб і Олену Телігу. Почали його жіночі організації, а скоро підхопили і молодечі. Часто давали цьому відзначуванню назву "Свята героїнь", хоча кожна з них іншим способом виявила своє героїство. Але здається, що з кожним роком менше чується про такі відзначування, і ці три наші визначні постаті якось немов бліднуть, затираються. Можна це вяснити тим, що старше покоління українських жінок, для якого ці три імена були ідеалом, відходить, а для молодших вони вже не так багато значать. Спробуйте запитати сьогоднішнє 14-15-літнє українське дівчатко, хто це були О. Басараб чи О. Теліга, а дістанете або мовчанку або дивовижні відповіді. Ще найбільше щастя може вас зустріти з Лесею Українкою, але і це лише серед тих які є в молодечих організаціях та в українських школах.

Але... поспитайте їх, хто така Петті Герст, а напевно дістанете точні інформації. Це не диво, бо скільки сторінок преси, скільки телевізійних новинок вона заповнила аж дотепер, коли президент Картер звільнив її від дальшої в'язниці. Петті Герст, молода дівчина з багатой американської родини, член радикальної групи, що по волі чи неволі зі скорострілом у руках переводила грабіжницькі напади — стала героїнею наших днів. Читаємо в американській пресі, що впродовж місяця січня понад 3000 листів та телефонів наспіло до президента Картера з проханням помилувати її. (В тому більшості від молодих людей).

Розголос цієї справи мав безумовно певний вплив на пересічну американську дівчину. Бути "славною" якимнебудь способом — це бажання тисяч молоді. Не знаємо, чи історія Петті Герст мала вплив на вісімнадцятирічну Лінду Кравс і шіснадцятирічну Бренду Спенсер — але їхні імена в останніх тижнях опинилися теж на сторінках преси та на телевізії.

Докінчення КАЛЕЙДОСКОП

у світі з тої ділянки в клясі до 18 років. Тереса Мазур брала участь у міжнародних плавацьких змаганнях у Штутгарті й Берліні в 1978 р., де здобула три золоті, три срібні й дві бронзові медалі та стала членом канадської олімпійської дружини. Її спеціальність — це короткометражівка 100 та 200 метрів.

• Канадська "National Film Board" накрутила недавно новий півгодинний фільм для телевізії за скриптом письменниці Мирни Косташ "Навчи мене танцювати" Фільм режисувала Анна Вгіллер. Тематика фільму побудована на житті українських і англійських поселенців в Алберті.

СУЧАСНИКАМ

— Не треба слів! Хай буде тільки діло!
Його роби — спокійний і суворий,
Не плутай душу у горіння тіла,
Сховай свій біль. Зломи раптовий порив. —

Але для мене — у святім союзі:
Душа і тіло, щастя з гострим боєм.
Мій біль бринить, зате коли сміюся —
То сміх мій рветься джерелом на волю!

Не лічу слів. Даю без міри ніжність.
А може, в цьому й є моя сміливість:
Палити серце — в хуртовині сніжній,
Купати душу у холодній зливі.

Вітрами й сонцем Бог мій шлях намітив,
Та там, де треба — я тверда й сувора.
О краю мій, моїх ясних привітів
Не діставав від мене жадний ворог.

Перша, як знаємо, допомогла товаришам запалити, ради безглуздої відплати, будку для продажу квитків на нью-йоркську підземку, де були дві уряднички і обидві вони померли в наслідок страшного поранення, Бренда застріпила директора школи і сторожа та поранила восьмеро дітей лише тому, щоб, як казала, "оживити" свій нецікавий понеділок — день, що його "ненавидить"

Ось і три "героїні" нашого оточення і наших часів...

Стає прямо моторошно на думку, що наші дівчата наражені сьогодні на вплив таких "героїнь" так само, як їхні американські однолітки.

А що робимо ми всі й кожна окремо, щоб тому впливові протиставити переконливо наше поняття героїзму і слави?

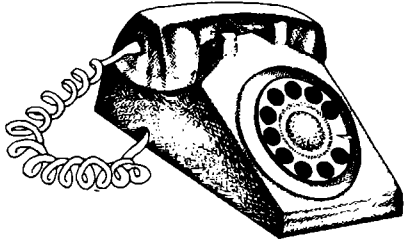
ОКА

Річні збори 28-го Відділу СУА в Ньюарку-Ірвінгтоні, які відбулися 20-го січня 1979 року з великою приємністю вітають вельмидостойну пані Лідію Бурачинську, довголітню редакторку журналу "Наше Життя", почесну голову СУА, та голову СФУЖО з її 75-літтям та бажають ще Многих, Многих Літ прожити у праці для добра українського жіноцтва.

З цієї радісної нагоди складаємо наш дар в сумі 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

Зеновія Воробець
секретарка зборів

Софія Андрушків
голова зборів

Тільки між нами і телефоном ...

Хто я? Хто вона?

Прибігла до мене сусідка:

— Пані Любо, на нашу вулицю спроваджується якась жінка, що називається Olga Czajkowski. Якого національного походження може вона бути?

Я відповідаю:

— Таке прізвище може бути в кількох слов'янських народів, але спосіб писання, ортографія, таки польська. Ім'я — найбільш правдоподібно білоруське або російське. Отже, може, вона росіянка, що вийшла заміж за поляка!

Незабаром ми довідалися, що чоловік її є "Igor", отже моя теорія дось розліталась. Щоб Igor був поляком? Щоб вони мали сина Бориса (Boris)? На мою превелику радість, наші нові сусіди виявилися українцями!

Справа транслітерації прізвищ та імен таки дуже в нас актуальна, бо кожному доводиться колись вирішити, як писати своє ім'я чи прізвище та й імена своїх дітей. Я звернулась у цій справі до одного професора, що має друковані праці на цю тему.

— Пані Любо, в цій справі є два підходи щодо прізвищ. Перший — це писати прізвища науковою славістичною системою, напр., ю = ju, ш = ś, щ = śc і т. п. Та цього придержується мало хто. Другий спосіб — це вживати транслітерацію так, щоб у даній країні дане прізвище вимовляли якнайбільш подібно до оригінального. Отже "Значний" в Німеччині буде "Snatschnyj", а в Канаді чи США "Znachny" чи "Znachnyi"; дехто непотрібно іде в перебільшення й пише "Znachney". Вживати тут польської транслітерації "Znaczny" зовсім немає сенсу, бо вимова не буде подібна, а сама ортографія дивна для англословних.

— Одним словом, професоре, ви не підтримуєте способу вживання такої ортографії, яка на старих документах?

— Абсолютно ні. Якщо хтось має українське прізвище, то чому писати його по-польському чи по-російському чи по-німецькому, якщо живе в Канаді чи США? Так легко було всім ужити майже фонетичну систему (тільки для передання звучання в даній мові) при прийманні громадянства, чи й пізніше. Якщо ви, напр., називаєтеся Луцька, то чому мають вас кликати "Лака", тільки тому, що ви пишете "Luska", замість "Lutska"?

— Професоре, чи не є подібна справа різних українських прізвищ, які подають в англословну пресу через російські джерела?

— Маєте рацію. Наприклад, "Грицишин" буде вимовлено як "Гріцишин", отже вони це перевернуть на латинську азбуку як "Gritsyshin". Тут побачите кілька змін: 1) пропало Г, бо росіяни його не мають, 2) перше та третє "и" подане як "і". За таким правилом, "Тичина" пишуть як "Tychina", що є транслітерацією з російської мови, бо в нас після "ч" може бути "и", а в них ні.

— А як з українськими іменами, пане професоре?

— Тут також є два підходи. В першому батьки називають дитину напр. Василем; якщо вони живуть у Німеччині, то дитина є "Wilhelm", якщо в Канаді — "William, Bill" і т. д. Одним словом, раз дитина є Юрієм, Ярославом, а раз Джорджем і Глорією. Очевидно, тут приходять підсвідомі моменти вагань — коли Юрій, а коли Джордж? Отже хто я? John, Johan, Jan, чи Іван? Другий підхід — це подавати імена з українською мовою (Ліда — Lida, Марко — Marko, Igor — Ihor, Юрій — Yuriy і т. п.), чи навіть давати такі імена дітям, щоб не було спокуси перекладати їх. Тут треба вживати власне українського правопису, а не іншомовного як ваші сусіди: Ольга, Igor чи Борис повинні писати Olha, Ihor, Borys. Немає сенсу подавати цих імен англійською мовою, але з російською вимовою (Olga, Igor, Boris) чи у російських версіях (Vladimir, Vera, замість Volodymyr, Vira).

Потім осіб з такою російською версією імен завжди ідентифікують як росіян. А коли вони запрошують, то тим тільки підсилюють враження, що "одні і другі те саме"

— Але як цій справі зарадити, пане професоре?

— Поперше, тут обов'язок священників-парохів, які повинні ці справи розуміти й при хрищенні вияснити батькам. Подруге, дуже добра нагода поінформувати також майбутніх матерів через жіночі організації.

Я подякувала професорові, а сама задоволено усміхнулася, бо я по-англійському пишу: Lubov Kalynovych. Я не хочу бути росіяночку Lubof Kalinovich, ні полькою Kalinowicz.

Ваша

Любов Калинович

P.S.

Отже прошу писати ласкаво до мене на Lubov Kalynovych, коли пишете не раз листи, запитання тощо.

ТІТКА АМЕРИКА

переклад Марії Струтинської

Marie Halun Bloch: Aunt America.
New York: Atheneum 1963
Copyright 1963 by Marie Halun Bloch

Докінчення

Тепер, уперше, заговорив чоловік. — "Справді, жаль", — сказав він, глянувши прихильно на Лесю. — "Це не трапляється кожного дня, що хтось має гостя з Америки" — Він глянув на свого ручного годинника. — "Потяг не відїжджає скоріш, як за півгодини. Я повезу дитину туди, і вона матиме найменше чверть години часу попрощатися ще раз"

Жінка, виглядало, збиралася протестувати.

"Я маю гроші", — Леся сказала.

"А гроші" — махнув рукою чоловік. Він простяг руку до сходів. — "Прошу!" — сказав до Лесі.

Скоресенько вона збігла сходами з шофером. На звороті вулиці стояла машина. Зовсім так, наче б вона була доросла пані, він відкрив їй двері і допоміг зайняти місце коло себе. Коли вони рушили, він сказав: — "Я сам вмістив твою тітку в переділї поїзду, то ж я знаю, де вона. Нічого не бійся! Ми знайдемо твою тіточку"

Його легкий, приятний тон заспокоїв Лесю. Тут вона була в Києві, їдучи лімузиною, немов якась офіційна особа. Але тепер нова журба вкралася в її думки. Щоб зробити те, чого вона сюди приїхала, вона мусіла б бути з тіткою сама. Якщо там були люди в тому переділї, як вона могла сказати тітці про листи?

На заповненій людьми станції Леся поспішала з шофером крізь велику ждальню до під'їзду потягів. Довгий потяг стояв на рейках. Лесине серце билося приспішено, коли вони бігли попри нього. Тепер шофер спинився коло одних дверей потягу. "Ми тут і скорісінько вгору!" — сказав він і допоміг їй вийти сходами.

Леся бігла здовж коридору. Всі двері переділв були відкриті, вона заглядала у кожний, біжучи. Усі вони були порожні. Та в одному, майже наприкінці коридору, вона побачила знайому постать, що там сиділа, сама одна.

Тітка Лідія підняла погляд і, бачачи її у дверях, крикнула: "Леся, кохана моя!"

Вона схопилася з місця і взяла Лесю в обійми.

У цій хвилині вся Лесина нова відважність стопилася, як сніг на сонці, наче б її ніколи й не було. Зі самої тільки полегкості бути безпечною з тіткою Лідією, вона почала тихо хлипати. Тітка Лідія пригорнула її ближче до себе. "Ну, добре, добре, люба моя. Яка я щаслива, що ти прийшла!"

У дверях з'явився шофер. "Ваша небога, сказав він — "не могла перенести вашого відїзду, без ще одного прощання"

Тітка Лідія глянула на Лесю. "Значить, ти тут сама? І поїдеш додому автобусом?"

Леся витерла сльози рукавом і притакнула

Тепер тітка Лідія звернулася до шофера. Він стояв, спершись об одвірок, немов би мав замір чекати тут, поки потяг рушить. "Може ви будете згідні почекати", сказала вона йому, "а після того, як ми скажемо одна одній наші останні прощальні слова, ви візьмете її до автобусу, що повезе її додому?" Вона відкрила свою торбинку і витягла якісь гроші. — "Це буде заплачений транспорт", сказала вона, даючи йому банкнот.

Шофер усміхнувся, беручи гроші — "В такому разі, я буду чекати поза вагоном, на платформі"

Як тільки він пішов, тітка притягнула Лесю на сидіння й пильно дивилася в її обличчя. — "Тепер, Лесю, скажи мені, чи щось сталося?"

Пошепки Леся переповіла, що вона чула на грищі, пояснила, як небезпечно мати при собі неперецензовані листи. Тітка Лідія слухала дуже поважно. Коли Леся скінчила, — "Боже!", — зідхнула вона, — "яка я божевільна! Ти кажеш правду, Лесю. Я не усвідомлювала небезпеки, ті листи порозкидувані в моїй валізі. Кожний, хто мені ті листи давав, сподівався, що я знатиму, як зробити. Але, бачиш, Лесю, я не звикла — в Америці ми..." — вона не докінчила. Замість того, вона встала, взяла валізу з протилежної лавки і перешукала все, що було всередині. Один по одному вона знаходила листи, усіх шість. Саме в моменті, як вона затягала замочок, якийсь чоловік всунув голову між двері. Він з цікавістю глянув на Лесю і сказав до тітки Лідії: — "Поїзд рушає за десять хвилин"

— "Дякую вам, вожатий, я постараюся, щоб моя небога вийшла своєчасно"

Чоловік пішов далі. Тітка Лідія сіла знову й почала шукати за чимось в ручній торбині. "Немає зовсім потреби, щоб я брала з собою листи"

Леся видивилася на тітку. Вона наполягала, що хоче зробити цю велику послугу людям! Тепер, перед першою перешкодою, вона зрікається цього.

"Я відпишу собі адреси і прізвища так, що вони знатимуть, кому писати. А ти, Лесю, можеш взяти листи назад і сказати їм, що я зробила. Скажи їм, що вони можуть покладатися на мене, я передам усім, що треба.

Вона витягла маленький нотатничок і перо та хутенько стала копіювати адреси й прізвища. Лесине серце билося молотом зі страху. Що, якби надійшов

хтонебудь і побачив, що тітка щось пише в нотатник? Воно не виглядало б добре. Тітка Америка не знала нічогосько про потребу бути обережною! Леся встала і стала у дверях переділу.

Поїзд раптом затрявся. В тій самій хвилині тітка Лідія скінчила писати, збрала листи і всунула їх в кишеню Лесино пальта. На щастя, кишеня була велика, так, що не робила враження напханої. В додатку, вона дала ще Лесі два знімки з парку.

"Лесю", сказала вона, — "ти схочеш знати, як було на кордоні. Я напишу до твоїх батьків, як повернуся додому. Я не зможу писати ясно, але я напишу: Поцілуйте від мене зокрема Лесю, це буде значити, що на кордоні перешукували мій багаж з листами і, дякуючи тобі, не знайшли жодних"

Поїзд затрявся знову. Леся попала в паніку. Уже не було часу! А вона ще не сказала тітці про ляльку. Поспішаючи, тітка Лідія пригорнула Лесю й поцілувала її в обидві щоки. Тоді вона потягла її в коридор і держачи її за руку, побігла до кінця потягу. Кондуктор стояв на нижній платформі, чекаючи, щоб згорнути східці і підняти їх до дверей.

Хай діється, що хоче, Леся мусіла сказати тітці! Вона не буде мати спокою, поки цього не зробить. Віддати ляльку — це не було досить. Словами, що наганяли одне одного, Леся викинула з себе історію з лялькою, і як сьогодні вранці вона повернула її.

Тітка Лідія дивилася на неї ясними очима. — "Так Лесю, я знаю, і я знала також, що ти її повернеш. Ти добра дівчинка, що сказала мені це" Вона на мить сплинилася. — "Ти маеш щось з батькової відваги. Я вдячна за це", — прошепотіла вона.

Кондуктор підняв угору східці та злісно спустив їх назад. "Досить! Досить!" — викрикнув він.

Тітка Лідія поцілувала її легенько двічі, і пустила її вийти. Вона зіскочила по східцях і кондуктор зразу ж склав їх і витяг угору. Потім він затріснув двері.

Леся стояла й дивилася, як потяг поволі рушив по рейках, геть поза накриття під'їзду, до обр'їв, де далеко десь лежала Америка. Коли вона почула приспішені удари коліс об рейки, її почуття самоти росло й росло, аж поки клубок великого жалю не виповнив її грудей. Хоча листи приходитимуть і відходитимуть, ніколи більше вони не матимуть змоги сказати одна одній вільного слова. Щоб не заплакати вголос, Леся міцно стулила ротик.

Хтось торкнув її руки. "Ходи, дитино", сказав спокійно шофер. — "Ми всі мусимо навчитися казати "Прощавайте", і то не гаючись" — Він зідхнув, а потім усміхнувся до неї. — "Я знаю. З досвіду"

Шоферові пощастило довести Лесю до автобусу, саме в час, як автобус мав від'їздити. "Кріпись"! — крикнув він, махаючи рукою на прощання.

В автобусі було досить людей з їх міста, що вже поверталися з торгу. Леся сіла знову біля Маріїної мами. — "Що ж, ти провела вже тітку в дорогу?"

"Так, вона від'їхала"

Леся занурила руку в кишеню, де були листи і

знімки. Тітка знала про її провину увесь час. А проте, вона Лесю любила. Леся глибоко зідхнула. Це було чудо, подумала вона.

Аж тепер Леся усвідомила, що вона не спитала тітки про причину її тендітного вигляду. Ну, це не мало значення.

Якимось чином Леся побачила ясно образ Америки з того, якою була тітка Лідія. Вона побачила це в оживленому, приємному тоні, яким вона говорила; в уважному слуханні кожного, навіть дитини; в сміливому, свobodному способі її ходи.

Тепер, коли Леся поверталася додому, вона ледве могла дочекатися повороту. Вона відчула раптово непереможне бажання бачити батька. З самих тільки відвідин тітки тато і дядько Володко змінили в її думках свої місця. Батькове життя було важче, але свobodніше і краще, тому, що було правильне. Він жив для інших, так само, як для себе самого.

Візита тітки Лідії стала вже сном, важким до схоплення думкою, коли нарешті прийшов від неї лист. Наприкінці листа вона писала: "І поцілуйте від мене зокрема Лесю" Леся вияснила батькам, що це означало.

За тиждень після листа надійшов пакет. Там був теплий жакет для батька, щоб змінити дешевий, витертий, що його батько носив, відколи Леся пам'ятала. Гарний блакитний одяг для мами; светер, голубий, як літнє небо, для Лесі; теплесенький костюмчик для Ані, в якому вона виглядала, наче малий білий ведмедик. А на самому споді пакета лежала лялька. До її вбрання була причеплена дописка: "Для Лесі"

Коли вона держала ляльку в руках, її відвага стала раптом замала, щоб стримати її почуття. Хоч уже западали осінні присмерки, Леся пішла до шафи за пальтом. Вона вдягнула його і, обережно несучи ляльку, вийшла з хати.

"Лесю!" — кликнула мати, "куди це ти?"

Батьків голос спокійно сказав: "Лиши її, хай іде"

Леся всміхнулася до себе самої. Тато розумів.

Наче б її ноги знали вже наперед, куди вона йде, її кроки повели її через міст, вниз дорогою в напрямку до кінця моста, просто голими полями до старої церкви. Коли вона дійшла до прицерковного ґрунту, вона стояла хвилину і дивилася на старого дуба, кожна галузь якого була освітлена снігом. Вона уявляла, як це Богдан Хмельницький причвалав на коні до цього саме місця, де вона тепер стояла, напевно з великим почотом, і засадив маленького дубчака. Дуже можливо, що між цими людьми, на конях, з розвіяними прапорами, був хтось з її предків.

Відчуваючи якусь незвичну важливість у собі, Леся пішла до дзвіниці. Сніг засипав вхід туди, але Леся змогла відкрити двері настільки, щоб увійти. Всередині було майже темно. Вона пішла вгору

Докінчення на ст. 20

Вісті з Централі

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ" XVIII Конвенція рішила збільшити ЗАПАСНИЙ ФОНД ДО 75.000 ДОЛ.

ДО 31 ГРУДНЯ 1978 ЗЛОЖИЛИ:

Окружні Управи і Відділи СУА	44,098.61
Поодинокі Особи	8,145.39
	<hr/> 52,244.00

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "Н. Ж." ВПРОДОВЖ ЖОВТНЯ, ЛИСТОПАДА І ГРУДНЯ 1978 Р. НАСПІЛИ ТАКІ ПОЖЕРТВИ:

500. дол. — 1 Відділ СУА, New York
250. — 91 Відділ СУА, Bethlehem
100. — 92. Відділ СУА, Manville
100. — 104. Відділ СУА, New York

20. дол. — І. Сеньковська,
Philadelphia
10. дол. — Ірина Кашубинська,
Cleveland
65. дол. — Замість квітів — Відділи
190. — Замість квітів — Поодинокі
особи
Разом: 1235. доларів

Щиро дякуємо
Іванна Ратич

Виховна Референтура при Головній
Управі організує МІЖОКРУЖНУ
ВИХОВНУ КОНФЕРЕНЦІЮ 31 березня
1979 р. в Рочестері, Н. Й. для Округ
Північного та Південного Нью-Йорку й
Огайо.

Конференція буде включати мето-
дичні реферати, показову лекцію та

обмін досвідом учительок дошкілля.
Дуже прошу всіх зацікавлених осіб
взяти участь у цій конференції. Зголо-
шення прошу прислати найдалше до
20 березня 1979 р. на адресу:

Ms. Anastasia Smerechynska
2 Dierdre Dr
Rochester, NY 14617

Ірина Лончина, виховна референтка

сходами і сіла на лавці, де — це здавалося тепер
таким давно минулим! — вона сиділа з тіткою.

Ця лавка була єдиним місцем, де вони були
удвох на самоті. Почуття заспокоєння і втіхи
пройшло хвилиною через неї, коли вона так сиділа.

Тепер вона глянула на ляльку, що поклала на
свій подолок. Це була чудова ляля, ще краща, якщо
це було можливе, від Єлениної. Вона пригорнула її,
гойдала її так, що вона засинала і пробуджувалася,
порозглядала її вбрання.

Однак, хоча недавно ще лялька була тим, що
вона хотіла мати найбільш з усього в світі, вона її вже
не потребувала, вирішила вона. Тітка Лідія мала
рацію книжка була вартісніша. Вона буде тримати
ляльку як прикрасу, на полиці для посуду. Коли вона
схоче, вона зможе взяти її і держати. Леся
всміхнулася до себе у присмерках. А коли Аня
підросте і буде уважніша, вона подарує ляльку їй.

Кінець

В 1978 р. НА СТИПЕНДІЇ В ЄВРОПІ ВПЛАТИЛИ:

Др Юрій Карапінка 180.00 дол.
Секція Дружин Лікарів при
Лікарському Тов. в Нью-Йорку
дол.
П. Лідія Грабарчук 118.00 дол.
П. Василь Гнатів (Базар)
Інж. Михайло Плешкан60.00 дол.
П. Степан Гук60.00 дол.
Разом 638.00 дол.

Софія Андрушків

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ В ГРУДНІ 1978 р.:

По 600.00 дол.:

Д-р Степан Булак, Торонто (допв-
нення 1.000.00 дол. стипендії)

По 200.00 дол.:

Інж. Роман Левицький, Філадельфія,
Марія і Іван Крамарчуки, Рочестер

По 150.00 дол.:

Омелян Лесюк, Льорейн, Анна Само-
фал, Нью Брітен

По 100.00 дол.:

Ростислава і д-р Данило Богачевські,
Вієнна 92 Відділ СУА, Менвіл

По 50.00 дол.:

73 Відділ СУА, Бріджпорт

Рфзом 1.550.00

Ірина Качанівська
Фінансова референтка стипендій

УВАГА

Просимо прислати дописи писані на
друкарській машинці. Невиразно
написана хроніка, стаття чи допис
може спричинити помилки у звучанні
імен чи прізвищ.

Редакція "Нашого Життя"

ВЕЧІРНЄ

Самотня краса — дві синяви, вгорі й внизу, золотим
пояском оперезані. Поволі перепливає небесна синь у
рожево-сіре. Внизу ворухиться, темніє, сіріє. Золотий
поясок загарбує... Замикаються дві половини. Моторшно
стає над морем і... на дні повітряного океану.

Чи й справді ми замкнені, як риби в певних обмежених
глибинах? Як птахи в повітряних сферах? Чи не майнути
оце ркізь цю золоту ниточку, що ось-ось щезне? Еге ж! Дві
півкулі темнішають, стискають. Вирватись! Вирватись
звідси так старшно, тривожно...

— Не бійся. Ти ж людина. Переплиवेश, переїдеш, в інші
світи ввійдеш. — Хтось шепче мені ласкаво.

— О, Господи, як добре, що Ти з нами до кінця світу.
Дякую Тобі, о Ласкавий.

Заспокоюється душа моя.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXI РІК ВИДАННЯ

ЛЮТИЙ

ЧИСЛО ДВА

СВЯТО ЖІНКИ-ГЕРОЇНИ

У лютому поклоняємось пам'яті жінок, що поклали життя своє у визвольній боротьбі українського народу. Щороку відживають у нашій уяві — Віра Бабенко, Ольга Басараб, Олена Теліга, Галина Столяр, Алла Горська. Різним було їх походження, освіта, вдача. Але однакова була їх любов до Батьківщини, їх відданість тій ідеї і наполегливість у служінні.

Цей щорічний молитовний поклін освідомлює нам їх силу духа і значення їх для нашої визвольної дії. Він не допускає до того, щоб пам'ять про них припала пилом забуття, як воно сталося в минулому з неодною історичною постаттю.

Але вони не єдині. Поруч них вирости інші жінки в теперішній дійсності, що засвідчили свою патріотичну поставу в інший спосіб. Це засуджені на довічне засудження — Катря Зарицька, Галина Дідик, Одарка Гусак, Марія Пальчак, члени ОУН і воїни УПА. Відбувають ще свій засуд — Ірина Сенік і Оксана Попович. Дальше — засуджені й заслані з-поміж шестидесятників — Стефанія Шабатура, Ірина Стасів-Калинець, Ніна Строката. А на тлі їх відрізняється провідна постать жінки-матері, надхненниці Гельсінкської групи — Оксани Мешко.

Згадаймо також матерів і дружин ув'язнених борців опору. Вони мучені тугою за своїми близькими — залишаються самі з малолітніми дітьми. Поруч щоденного навантаження життєвими обов'язками вони ще наражені на втрату заробітної праці й мешкання, на неприхильність оточення і переслідування поліцейних властей. Це — Раїса Мороз, Марія Антонюк, Ольга Гейко, Дзвінка Вівчар, Ольга Стус, Надія Лук'яненко — щоб назвати тільки тих найбільше відомих.

Ці всі згадані жінки — засуджені, звільнені чи члени родин в'язнів — зложили і складають щоденні великі жертви. Але це ще не героїні. Вони не переступили останньої межі в відданні своїй Батьківщині, вони зберегли своє життя. Але жертва їх не менша, а перспектива не краща. Це є власне той елемент, із якого виростають героїські постаті. Пригадаймо долю Алли Горської і Оксани Мешко. Вогонь віри і посвяти, що горить у їхніх душах — це є те світло, що палає у темряві, яка огорнула наш народ.

Тому поклонившись жінкам-героїням, у лютому — пам'ятаймо про живих жінок-борців в Україні. Вони теж потребують нашої уваги й пошани, а головне — підтримки й допомоги.

ІЗ ОБ'ЇЗДКИ ПО ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ (24 жовтня — 16 листопада 1978)

П-і Анна Марія Баран, орг референтка СФУЖО, прибула 24 жовтня до Буенос Айрес. Дня 26 жовтня зложила візити владиці А. Сапелякові, о. протоігуменові Й. Галабарді ЧСВВ, о. протопресвітеріві Б. Арійчукові і п-і Ніні Онацькій, почесній членці СФУЖО.

Після Конференції СФУЖО (гл. "Вісті СФУЖО" "Наше Життя" ч. 1, 1979) наша представниця відвідала кожную складову організацію у її власній домові, а саме — Союз Українок Аргентини (п-і Євгенія Іваник, голова), Об'єднання Жінок "Просвіти" (п-і Галина Шафовал, голова), Організація Українок "Відродження" (п-і Ольга Котульська, голова). У тих зустрічах пізнала їх розвиток проблеми. Дня 31 жовтня відбулася зустріч з Відділом Українського Пра-

вославною Сестрицтва (п-і Тамара Лівша, голова). Дня 1 листопада відбулась нарада з Українською Центральною Репрезентацією, в часі якої устійнено що Крайовий Комітет Українського Року Дитини буде при цій громадській централі під проводом голови п. В. Котульського. Дня 20 листопада на оселі "Веселка" наша представниця в товаристві містоголови СФУЖО п-і Л. Таурідзької зложила квіти у стіп погруддя Симона Петлюри і Тараса Чупринки.

Того ж дня А. М. Баран відлетіла до Посадас, міста в провінції Місіонес, на границі Парагваю й Бразилії. Тут живе велике наше хліборобське поселення. Щоправда, немає тут клітин наших жіночих організацій, але чини СС Василіянок, СС Службниць і Катехиток СІ утримують школи, інтер-

нати й сиротинці. Їх відвідала наша орг референтка в Посадас, Обері, Апостолес. Звідсіля вдалось їй переїхати границею до Парагваю і побувати в м. Енкарнасон, де є дім Катехиток СІ. Всюди зустрічалась вона з українською дітворою та її виховниками, духовенством і сестрами. Інформувалась про їх програму і потреби.

До Курітіби в Бразилії прибула 7 листопада. Зустріч з українською громадою відбулась 9 листопада в будинку ХОС-у. Тут найперше оглянула школу українознавства, що її веде Організація Українських Жінок, а також їх музейну збірку й бібліотеку. В часі наради порушено справу Українського Року Дитини і створено Крайовий Комітет із п-і Ольгою Горачук на чолі. Головним завданням цього Року Дитини буде придбання оселі, якої потребу там дуже відчувають. Нарада закінчилась мистецькою програмою у виконанні молоді. Зустріч із Управою ОУЖ відбулась 8 листопада. Обговорено організаційні потреби ОУЖ, як збільшення числа філій і план праці. Місцевий гурт членок-прихильниць вирівняв свої вкладки.

Окрім Курітіби наша представниця відвідала Прудентопіль з його виховними заведеннями та й ще інші місце-

вості, де наші сестри провадять шпиталі й інтернати для дітей. Всюди інформувалась про засяг їхньої роботи й потреби.

Дня 11 листопада п-і А. М. Баран відлетіла до Каракасу у Венесуелі. На другий день відбулася зустріч із Управою Об'єднання Українських Жінок, в часі якої обговорено програму й потреби товариства. На чолі його стоїть п-і Марія Мазняк. Того ж дня відбулася зустріч з громадою в числі 150 осіб. Дня 14 листопада наша представниця в товаристві членок Управи відвідала місцевості Валенсію і Макарай, де розглянено можливість заснування Відділів. Чергова зустріч з Управою ОУЖ дала змогу заснувати Комітет Року Дитини під проводом п-і Осипи Король. Серед громади виринула думка побудови пам'ятника Т Шевченкові і цей комітет очолила п-і др. С. Припхан.

Дня 16 листопада 1978 р. п-і А.М. Баран відлетіла до Нью-Йорку.

Ця об'їздка дала перегляд організаційних здобутків і потреб українського жіноцтва в Півд. Америці і про те звітувала п-і А. М. Баран на Нарадах Управи Сфужо 19 листопада 1978 у Нью-Йорку.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНОК ФРАНЦІЇ

Дня 19 листопада 1978 р. відбулись чергові заг. збори СУФ-у, які вибрали таку Управу: Марія Митрович, голова, Ольга Вітошинська заступниця, Людмила Кульчицька і Анна Основич секретарки, Марія Мазур і Софія Мельник скарбнички. Референтками стали — Іванна Чумак культурно освітньою, Надія Семенюк господарською. Вільними членами обрано — Марію Любинецьку, Пелагію Костишин, Євгенію Миколенко. До контр. комісії увійшли: Олександра Піснячевська, Марія Андріїшин, Надія Іванюта-Мигаль.

Крайовий Комітет Українського Року Дитини очолила Віра Дратвінська.

ПРОЕКТИ УКРАЇНСЬКОГО РОКУ ДИТИНИ У США

Крайовий Комітет УРД у Філадельфії під проводом п-і Дори Горбачевської відбув 29 грудня 1978 р. нараду для намічення різних проєктів, що їх могли б виконати місцеві Осередки. Проєктів висунено багато. Врешті поділено їх за призначенням.

Для української дітвори заплановано — конкурси різного роду рисунку, ручних робіт, опису, вірша. Для країни поселення — виставка україн-

ської дитячої іграшки з рідного краю, виставка дитячої творчості (на підставі вище згаданих конкурсів), виведення дитячого обряду (ігор, гагілок), участь у дитячих спортивних змаганнях. Для батьків і виховників заплановано семінар з проблематикою сучасного виховання, інший для збереження української мови у дітей. Для того семінара заплановано провести опитування у справі вживання української мови серед батьків і їхніх дорослих дітей.

Всі ці акції можна провести у країнах з більшим українським поселенням. Для країн невеликого поселення заплановано влаштувати День Української Дитини.

ПРОЗІРКИ ЗБІРКИ ВИШИВОК СФУЖО

Збіркою вишивок ім. Люби Луцької, яка є власністю СФУЖО, опікується п-і Лариса Вацке, референтка нар. мистецтва. Їй удалось поробити з усіх вишиваних узорів прозірки, що їх тепер можуть замовити наші складові організації. Першою скористалася з того Організація Українських Жінок Вел. Британії. Комплект прозірок уже є в централі ОУЖ, де його можуть замовляти поодинокі гуртки.

Великим досягненням референтури нар. мистецтва є бібліографія

видань про народне мистецтво. Її зладила Наталка Таланчук, членка Комісії Нар. Мистецтва в Едмонтоні. Бібліографія впорядкована за ділянками нар. мистецтва і визначає твори, що їх можна тепер придбати. Незабаром буде розіслана складовим організаціям СФУЖО.

З НАГОДИ 75-ЛІТТЯ РЕДАКТОРКИ П. ЛІДІЇ БУРАЧИНСЬКОЇ

За допомогою Редакторки п. Лідії Бурачинської появилася книжка Українське Жіноцтво Дітройту. Ювілейне видання з нагоди 70-річчя Українського Жіночого Руху та 35-ліття Громадської праці жіноцтва Дітройту.

Ця книжка дала українському жіноцтву, а зокрема Дітройту моральне задоволення.

За Ваш труд складаю сердечну подяку, а з Вашим 75-літтям бажаю кріпкого здоров'я і Многих Літ! З цієї нагоди складаю 5.00 дол. на Пресовий фонд "Нашого Життя"

Ірина Козаченко
Дітройт

СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛЮТИЙ 1979

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXVI

FEBRUARY

No 2

EDITORIAL

WHO'S "RICHER?" WHO'S "POORER?"

December 1978 is behind us, as is January of 1979. The hustle and bustle of Christmas and the New Year is gone. The lights of the Christmas trees in the streets, in the hallways, and in store windows are dimmed... those lights that had begun to shine a month before Christmas, long before the rising of the first star that had traditionally marked the advent of the birth of Christ.

Holiday buying and gift-giving was heavy. For weeks after the holiday, stores were filled with people exchanging unwanted or inappropriate gifts. It would have been interesting to calculate how much wrapping paper and ribbon went into the garbage after the gift-giving season...

Of course some people had simplified matters. Instead of worrying about choosing appropriate gifts, they placed "gift certificates" in envelopes, and that was that. The problem was — this simplified approach eliminated many of the feelings with which gifts ought to be imbued.

If we stop and recall what holiday memories remain with us, how we have enriched our spirit, what impressions remain, whether and how we have changed for the better during the holiday season, many of us may be disappointed. For many, there remain only superficial memories and some new needed or unneeded possessions.

But there may be some among us who, glancing at the newspaper Ukrainian Weekly of Dec. 31, 1978, noticed a letter written by Iryna Kalynets, a political prisoner in Siberia. It read in part as follows:

"...What should I write about myself? Lviv was my cradle, I was born there, went to school there, completed my university studies there (Slavic studies), and from there the machine took me away to a foreign land. On the eve of my separation — on Christmas day — I walked past all the churches in Lviv with the Kiev poet, Vasyl S. (now in Kolyma). The churches are filled during the holidays, the crowd spills out onto the streets; this is a moving river, the people make way for those who are freezing outside the church. But this is the

only river, because everyone is in the spirit of the carols, the voices become stronger and tears cover the eyes. There is an unbelievable longing for the churches in the foreign lands, especially during the holidays. In Mordovia, a small community of us sat at a plain table by a candle made of wax which covers cheese. Sometimes we were able to obtain a branch of a fir tree — and we had a Christmas tree. From pearl-barley — 'kutia' to which we added honey, poppy seeds, nuts — anything we had saved for the holidays from the scant parcels we received. And we sang carols... And Ukraine was near us, and all our distant and close countrymen...

"Memories did not abandon us for a minute, because in the closed spaciousness of the foreign lands one lives only through memories.

'Ukraine is in our room. Ihor decorated the wooden partition with various cards — Scythian mementos, portraits of Mamays, Ukrainian clothing, scenes of Lviv, and several postcard of paintings by Yaroslava Surmach. Books. A portrait of Taras. An icon of Mary embroidered by my friend, two more icons. And several of my embroideries — 'servetky' and 'rushnyky'

"The first days when I was here alone, I longed for my language, for the sound of a native word. This longing I know from long ago, for me it is intolerable.

I would like to be with you, near you, as I was in my childhood with my grandfather. There, in that 'preserved settlement', the secrets — thanks to which I am unfolding the past — of the Ukrainian holidays, traditions and rituals were revealed to me. Because in our past, in memories, and in the Bible, there are some five milleniums.

"I do not regret that fate led me to such unexpected travels. I suffered in remote places like a simple city dweller, such a vegetative existence, but how long can one 'exist'? In my, in our homeland the people are the same as before, only drow-

sier, like autumn flies, they become revived during the holidays, they emerge from somewhere, and no one is alone..."

Anyone who read this letter during the holiday season must have given it some thought. Some may even have cut it out and preserved it as a gift "from them"

Inevitably the question arises: who is richer? We who celebrate the holidays among the sea of blinking electric lights which promise happiness from the acquisition of material possessions? And from displaying these acquisitions before others?

Or perhaps "they" are richer, they who in the face of the hardest circumstances know how to remain spiritually free, how to deeply feel, how to experience the es-

sence, not just the form. Their suffering gives them an awareness that they are standing up for the rights of their nation and their people... The values that they acquire are unchanging, eternal, and unmeasurable by any monetary or material criteria.

Wouldn't it be wonderful to renounce for their benefit just a small portion of our often luxurious comforts, and in return to receive their words and thoughts: poems, letters, petitions to governments, records of protest and demonstrations.

These gifts would allow us to re-evaluate how, why and what we are living for. They would lead us to the conviction that a person's value lies not in his or her material possessions, not in who he or she is, but, above all, in what kind of person he or she is, and in what he or she lives for.

"HOW TO WORK WITH THE PRESS PROPERLY" *

TANIA BUTOVICH

The purpose of my presentation is to aid and familiarize the press person with the working press.

It is essential to form a proper image when working with the press. That is why I am pointing out publicity handling principles which bear in mind both the press person's objectives and the newspapers's point of view.

A more widespread understanding and acceptance of such principles is important for two reasons.

1. newspapers are being subjected to steadily increasing spressure for space from outside special interests
2. newspapers are beginning to regard such outside interests as a source of solid genuine news.

The outline presented, I hope, will direct the press person toward formulating her ideas, words and personal philosophy to obtain proper publicity coverage.

I. THE CITY DESK

To the press relations person the most important area of a newspaper is the city desk. You are not really in business until you know the city desk and understand its functions.

A. The City Editor

1. the city editor decides which special section of the newspaper will deal with your press release, so it is important to direct your press release to the city editor and another release to the editor of the special department.

2. just by the type of press release ent, the editor has formed some image of ou on the basis of the publicity techniques you employ.

3. try to avoid the following publicity practices that are guaranteed to make you "perona non grata" with almost any editor.

- (a) shoddy releases
- (b) long winded telephone calls
- (c) outside pressure

B. The Reporter

1. if a news release is only sent to a reporter he or she almost never cover your event or even follow up your press release without having been assigned to do so by the city editor or his assistant.

This article had been presented as a paper at the Commission of Public Relations 18th UNWLA Convention.

2. if a reporter is assigned by the editor to cover your news, there is a 50-50 chance of it appearing in print, it will depend heavily upon the nature and news value of your story.

Today, press and public relations are recognized as important allies of journalism. Few editors or reporters will ignore the existence of a press person the first time around when they are gathering information about an organization or business enterprise.

C. Deadlines

1. be familiar with each newspapers deadline — if you are not sure call the newspaper.

2. deadlines are more important when reporting the news — so time your announcement-

II. PREPARING THE PRESS RELEASE

Generally speaking, the press release (news release, publicity release or handout) can be defined as a communique from the publicity man to the newspaperman bringing to his attention a *timely* piece of information about some company, organisation or other special interst group.

To the newspaper the press release is the accepted method of communication between newspaperman and press person. N. B. (a telephoned press release will be brushed off, where as written press release will receive attention).

Whether it will hold attention depends entirely upon the press person who sent the release.

Press releases that are badly conceived, badly written and presented to the wrong edition will have less of a chance of being in the news.

It is up to the press person to turn out the kind of release that will win acceptance.

A study conducted by the *Lock Haven Express* a small daily newspaper in Pennsylvania found that editors documented some important reasons why so many releases are failing to achieve their objectives.

These reasons are:

1. no local angle

2. lack of timeliness
3. poor news writing
4. too long
5. too commercial
6. sneaking company names into seemingly inconspicuous places
7. gearing releases more to influence editors than actually to provide material for the news columns

WRITING THE PRESS RELEASE

First, make sure you really have something to tell.
Second, tell it clear and simple.

A. A Press release should embody only the facts essential to the news of the story. The editor will determine whether additional information is needed. A well constructed release should answer these six questions:

1. what is happening
2. who is involved in it
3. when is it taking place
4. where is it taking place
5. how is it being done
6. why

B. A release should incorporate all salient facts in the very first paragraph, in clear and simple language. Once the press person compressed the gist of the story in the first paragraph the balance of your release can add other relevant details. How much detail you should include or logically expect to see in print is a matter of perspective.

If your press release is being considered it may never appear in print in the form in which it was originally sent, but if your writing shows some awareness of the newspaper's style and needs, your chances of being read and accepted are greatly improved.

Before the press person attempts to write a release, it would do well to study the style and e-a-presentation of news stories in the section of the papers she wants to reach. This does not mean copying their style but it means being aware of it.

C. What goes into the press Release

1. name of organization
2. address of organization
3. phone of organization
4. name of person responsible for the release and her

phone

5. date release is sent out
6. requested release date.
7. story

D. What the press release should look like

1. a release must always be typed, never hand written.
2. it should appear double spaced on a standard 8 1/2 x 11 sheet of paper on one side of the sheet only.
3. margins should allow plenty of editing room, about an inch and a half on each side.
4. never send carbon copies, send original if you have few releases or if it is being sent out in large numbers have it mimeographed.
5. few releases need to be longer than two pages.

E. Release date

A requested release date helps to assure your story of coverage. A specific release date also allows an editor time to assign a reporter.

Label your release
FOR MP morning paper

FOR AP afternoon or evening paper

FOR IMMEDIATE RELEASE if the story is urgent and timely

F. Headlines

The most important point to remember about writing headlines on news releases is DON'T.

Newspaper headlines are graded in size and are constructed according to the size and kind of type used. Moreover editors and reporters do not write headlines.

G. Releases may be sent to newspapers by messenger or through mails, which you use depends on the importance and timeliness of your story.

H. Timing

1. Call the newspapers and find out their deadlines and abide by them. A release sent out too early in advance may be filed and never used or a release sent out past the deadline will never be considered.

2. Regardless to what editor or department your release is sent be sure that at least one copy goes to the desk of the city editor and mark both releases with a notation to that effect.

I. Except for major events or stories do not follow up your press release with a phone call, it will be futile.

To be Continued

УСМІХНИСЯ

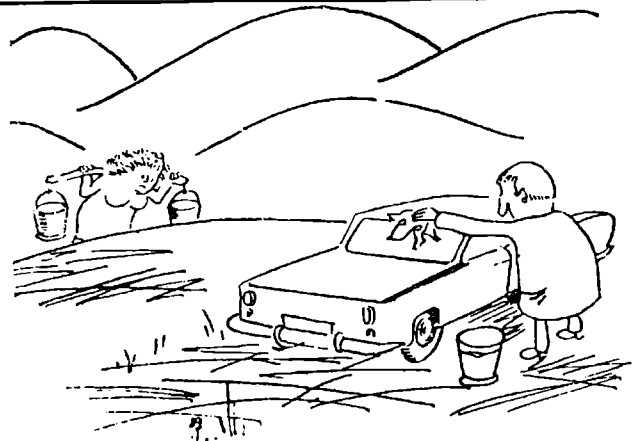
Важке питання

Один хлопчик розповідав своїй мамі:

— Сьогодні вчителька в школі поставила нам дуже важке питання.

— Яке ж то було питання? — спитала мама.

— Учителька запитала, хто з нас розбив у класі шибку.

ВИШИВКА

ЗАКЛАДКА ДО ЄВАНГЕЛІЯ

У книжці вишивок жінок-в'язнів "Нездоланий дух" є одна закладка, яка вирізняється з-поміж інших своїм розміром і тематикою. Це закладка до Євангелія чи інших Богослужбених книг із зображенням Різдвяної сценки.

Поздовжна форма закладки дозволяла тільки на зображення Різдвяної дії у довжину. Вгорі розміщено церкву з зоряним небозводом і сонцем із напівзакритим обличчям. Під тим склепінням — центральна частина. Це зображення родини — чоловік, жінка і дитина на тлі делікатно зарисованої ялинки. Знизу цю сценку освітлює трираменний свічник із засвіченими свічками, який сполучає її з долішньою частиною. Врешті долішня й кінцева частина композиції — різдвяний стіл з іншими атрибутами — снопом-дідухом і свічником з трьома свічками. На столі ритмічно уложені посудини зі стравами, в центрі яких круглий колач, символ сонця.

Ця закладка викінчена згори і знизу вішальцями, себто ромбовидними або трикутними клаптиками матеріалу, що теж прикрашені

Докінчення НАША ОБКЛАДИНКА
повідомляє тим небесним птахам бій, плеще своїми крильми, і звіщає світові воскресення.

А інше оповідання пояснює так: "Сонце ходить у повітрі вдень і вночі, і низько летить по океану, не змочившись. А в океані є кур (півень), що має голову до Небес, а море йому по коліна. Коли сонце вмивається в океані, тоді вода захвилюється, і хвилі починають бити кура (півня) по пір'ї. А він, очутившись від хвилі, кричить "кукуруку!", що значить: "Світлодавче Господи, подай мирові Світло!" І коли те заспіває, тоді всі півні співають одного часу по всій вселенній" (рукопис 1531 р.)⁴⁶ З глибокої давнини півень уважався в нас за птаха жертвенного; з давнини ж по ньому гадають.

вишивкою. До горішнього краю закладки, немов завершення Різдвяної дії, є зображення ангела зі зжогленими до молитви руками. Два побічні ромби вміщують стилізоване зображення хреста. Обрамуння тих трьох вішалець однакове. Із побічних ромбів звисають ще вішальця-трикутники.

Так само, як і долішні вішальця, вони вкриті вишиваним орнаментом. Із вішалець звисають шнури з кутасиками.

СПОСІБ ВИКОНАННЯ

Авторки тієї закладки користувались лиш двома швами — хрестиком і півхрестиком. Вмілим застосуванням стібів вони викликали дуже влучний ефект, як композиції в цілості, так і поодиноких деталей.

До вишивання вживати ниток Д. М. Ц. у таких кольорах: чорна ч. 310, червона ч. 321, жовта ч. 742, помаранчева ч. 946 і сіра. До вишивання використано 5 кольорів. Вони назначені такими знаками: чорне, XX XX червоне, OO OO сіре (ясне), жовте (ясне), // //помаранчеве. При цьому останньому знаку скісна палочка, ясно закреслена, означає помаранчевий колір, а така сама палочка більше виразна — це чорний півхрестик.

Є ще один знак, а саме скісно поставлене кільце OO з точкою в середині. Це є золота нитка, вжита для обведення сйва й одіння ангела і виповнення хрестів.

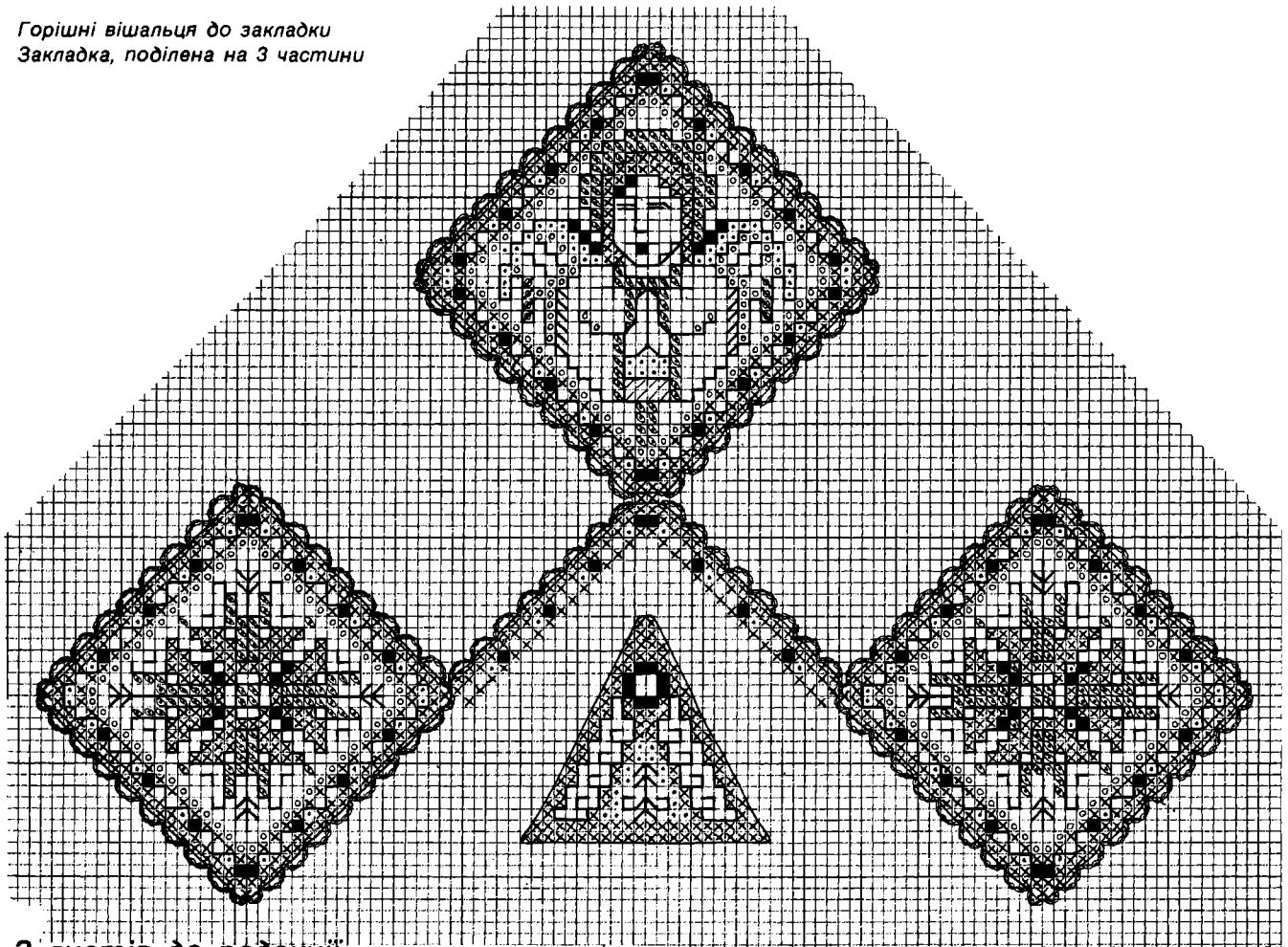
Звертаємо увагу на облямування вішальця. Воно виконане в'язанням (гачкуванням). Червоною ниткою вив'язаний ланцюжок, який у певних відступах прикріплений до краю вішальця.

Гл. обкладинка

(Рисувала Марійка Винницька)

Горішні вішальця до закладки
Закладка, поділена на 3 частини

3 листів до редакції Чи тільки сувенір?

Довкруги вишивок жінок-в'язнів, уміщених в альбомі "Нездоланий дух", розгорілася дискусія. Наталія Пилип'юк у своїй рецензії "Благими намірами вимощене пекло" (див. "Сучасність", ч. 10, 1978) відмовила їм того значення, що їм видавництво "Смолоскип" і авторка передмови Л. Бурчинська приписують. А тому, що ця книжка вже мала прихильні відгуки, я старалась увійти у становище Н. Пилип'юк і зрозуміти її підхід. Признаюся, що не все мені в неї ясне і зрозуміле. Але одне я відчула виразно: вона відмовляє творцям вишивок релігійних і політичних (читай: національних) спонук. У тих вишиваних предметах вона добачує щонайбільше сувеніри кращої якості. Ба навіть сумнівається, чи ці вишивки виконані в тюрмі, хоч їх автентичність тепер доказана.

Підхід Наталії Пилип'юк зачепив мене за живе. Бож ці вишивки (а між

ними є дуже різноманітні предмети, від скатерок, альбомиків до закладок різного змісту) виявляють не тільки мистецьке відчуття, технічне вміння, але й життєву настанову жінок-в'язнів. Маю сміливість твердити це, хоч не можу протиставити твердженням Н. Пилип'юк учених термінів. Бо релігійні почування, як і національні символи — це поняття, що переступають межі наукової класифікації. Їх можна тільки відчутти на велику віддаль і поза перегороду в'язничних мурів, як у випадку згаданих вишивок, які викликають відзвук у людських душах. Або можна не відчутти того, як це сталося з Н. Пилип'юк, і тоді зарахувати їх до сувенірів "кращої якості"

Спробую це обґрунтувати. Слушно каже Н. Пилип'юк, що зображень релігійного змісту на всіх 25 предметів є тільки шість. Але треба розглянути їх поодинокі і вдуматися в їхній зміст. З тих шести зображень чотири представляють церкви, одне св. Юрія зі змієм, а одне сценку з Різдваною тематикою.

Церкви зображені з увагою й любов'ю. На малому клаптику полотна вежа Корнякта встає так чітко накреслена, як її бачимо в житті. Левики, що її супроводять, всі вирости з будинків Львова. Нехай, що один із них походить із будинку ч. 6 на площі "Ринок", а інші з каплиці Боїмів, як пише Н. Пилип'юк. Це не применшує їх значення для нас. У самій сполуці вежі Волоської церкви і тих символів Львова бачимо певен намір авторок вишивки наголосити цей момент.

Але найбільш діймає нас зображення "Церкви в полум'ї" Оця церковця, вміщена у втятому трикутнику — така беззахисна серед полум'я, яке її огортає... Тільки вежі і хрест на її верху підіймаються високо вгору! Також композиція закладки — прикріплення трикутника до рівної, вишитої стрічки — говорить про себе. Із тієї малої вишиваної картинки випромінює на глядача стільки тривоги й болю! Цей настрій може відчутти тільки справді релігійна людина.

Різдвяна сценка — це вже інший світ. Тут у певній послідовності розгортається Різдвяна дія. У сегментах цієї сценки змальовані одне по одному: родина при ялинці, святковий стіл із дідухом і трираменним свічником, а все це завершене зображенням церкви із зоряним небозводом. Наша обрядовість, занехана й потоптана в більшовицькому режимі, ожила тут усією силою уяви наших вишивальниць. У цьому зображенні заговорили в них національні почування в обороні тих святощів, що їх впродовж віків нагромадив наш народ.

Ще одна картинка виринула з нашого історичного минулого. Це не закладка, а "оберега" п.н. "Козак Мамай". На ній оця легендарна постать у питоменній для неї позі (зі схрещеними ногами) вдаряє по струнах своєї кобзи. А голову схилила в задумі. Немов, щоб пригадати собі й нам усі події нашого минулого...

Чи таку творчість можна вмістити в категорію сувенірів? Сувенірам добрим чи гіршим — завжди притаманна масовість. А тут, у кожному з цих вишиваних предметів видно творчу чи відтворчу думку. Ще і в супроводі надзвичайно доброго технічного виконання. Дарма, що для виконання тих вишивок ужито лиш двох стібів — хрестика й півхрестика. Не можемо припускати, щоб вишивальниці інших швів не знали, коли вони так майстерно володіють тими двома. Але це обмеження в них переведено з певним наміром. Тільки такими засобами можна зображувати тематичні композиції на малому просторі.

Взагалі я сказала б, що в тих невеликих творах нагромаджено стільки відчуття, що воно кожному передається. В зарисах отих вишитих святинь, у настрою Різдвяної сценки висловилося змучена жіноча душа. А що тюремні умовини не дозволяють на вишивки більшого розміру, то проявляється це на клаптиках матеріалу. В мініатюрній формі розгортається цілий світ української жінки-в'язня, призначений для своїх земляків. Чи можна тут говорити про "сувенір"? Може, більше підходило б слово "оберега" чи талісман.

Володимира Ценко

**СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД
"НАШОГО ЖИТТЯ"**

Дорога Пані Редактор!

З великою приємністю прочитала "Наше Життя" ч. 10. (листопадове).

Зачинаючи від обкладинки: аква-релі Марії Стиранки, статті "Холодний розум і гаряче серце — чи навіпаки" (дуже на часі!!), віршу Богдана Ігоря Антонича: "Заповіт листопаду" Про Надію Світличну, силуетки тих, що відійшли (Осипа Грабовенська і Єлисавета Скоропадська-Кужім). Нові книжки і т. д. і т. д., а вже хроніка округ завершила приємність: мій колишній 22 Відділ СУА в Чікаго і стільки знайомих прізвищ в інших Відділах!

Дякую

Дарія Витинович

Берклі Гайтс, грудень 1978

★★★

Філядельфія, 28 жовтня 1978.
Редакція "НАШОГО ЖИТТЯ",
Нью Йорк

Вельмишановні!

З приємністю перечитав на сторінках "Нашого Життя" цікаву студію д-ра Івана Сенькова про культ тернини в нас та в інших народів.

Стаття багатюща етноботаничними матеріалами, із-за яких я й звернув увагу на ту працю.

Але з перших же рядків звернув увагу на германізми в назві рослин чорного й білого терену! Таких назв в українській мові нема, це дослівні переклади з німецької мови.

Це й підтвердилось в другій частині статті в "НЖ", ч. 9. 1978, де автор подав джерело, яким він користувався, а саме: працею д-ра Роберта Вільгабера.

Українські назви:
ТЕРЕН, а не "чорний терен" — *Prunus spinosa* L.
ГЛІД, а не "білий терен" — *Crataegus oxyacantha* L.

Бувайте здорові!

З пошаною

Г. Гордієнко

Одержаний зворот від 83-го Відділу СУА в сумі 95.00 дол. вплачені мною у зв'язку з репрезентацією впродовж 1978 року, складаю цю суму на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Анна Рак
голова 83-го Відділу СУА
Нью-Йорк

Тут відповідь д-ра І. Сенькова, автора студії про терен, яка появилася в 9 і 10 числі "Н. Ж." за 1978-ий рік.

Високоповажаний Пане Гордієнко!

Щиро дякую Вам за листа. Прошу прийняти зауваги до Вашого листа. Назви терен і глід обов'язують в ботаніці, але не в етнографії. В народних віруваннях і в народній поезії послуговується народ від віків прикметниками "чорний" і "чорненький", чого доказом є зацитовані мною українські колядки: "Чорненький" тернок-оченька є", або даліше "А попри стежку чорненький тернок!" Називати ці вирази германізмами, це покваплива необдуманість. З огляду на підозріння, хто дав свої галузки на вінок Христа: Чорний чи білий терен?, мусів я ужити для протиставлення прикметника "білий", тим більше, що білий терен є офіційна назва гліду у народів Західної Європи. Послугуючися словом "глід", був би я не досягнув бажаного ефекту. Тут промовляла за білим ще одна важлива причина.

Народи Західної Європи почитують білий терен за своє святе дерево, а народи Східної Європи чорний терен. Обидва роди терену живуть в постійній "ненависті" і стали символом антипатії і нетерпимости народів Східної і Західної Європи. Якраз на цю іронію життя європейських народів хотів я звернути увагу Шановних читачів "Н. Ж." Це свого рода нетерпимість "чорних" і "білих" європейців, яку Ви відчуваєте таксамо в Америці, як ми в Європі. Тут наведу один маркантний приклад: Американський етнограф Ричард М. Дорсон написав книжку "American Folklore" (Licensed by the Univ. of Chicago, Ill). В цій книжці вчислює автор емігрантів всіх народів, лише Західної Європи, які збагатили американський фолкльор своєю народною культурою. На жаль ані словом не згадає Дорсон слов'ян і інших східно-європейських народів. З пошаною

Д-р Іван Сеньків

Дякую всім за відвідини мене в часі моєї недавньої недуги, за молитви, квіти, письмові побажання та складаю через 57-ий Відділ СУА 10 доларів на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Ірина Запаранюк
57-ий Відділ, Ютика, Н. Й.

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛЮТИЙ 1979

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

РИБА

Неправильно говорити про рибу, а думати про піст Харчовими вартостями, смаком, а також з медичної точки зору риба дорівнює або і перевищує м'ясива. Риба повинна появлятися у нашому стравописі багато частіше ніж досі. Тим більше, що виготовлення її вимагає дуже мало часу і зусилля.

Коли купуємо рибу, вона звичайно є чищена або її чистять зразу в нашій присутності. Звертаймо пильну увагу на свіжість риби. Вона повинна мати лагідний солодкавий запах, при дотику тверда і еластична. Якщо купуємо цілу рибу, її очі мають бути виразні і блискучі, луска свіжа і блискуча, а зяви рожеві.

Звичайно потрібно 1/3 фунта на особу, якщо риба вже очищена і без остей. Треба завжди мати на увазі, що риба скоро псується, тому купуймо в цей самий день коли варимо її, а якщо це неможливо, то найбільше один день перед варенням. Морожену рибу розморожуймо в холодильнику через ніч, бо коли розморожуємо в кімнатній температурі вона втрачає свою еластичність (пружність).

Найпростіший спосіб приготування риби, це **жарення "під вогнем"**

Огнетривалу плоску посудину вистелюємо алюмінійовою фолією і вставляємо до печі на "broil" на 10 хвилин щоб нагрілася. Опісля змащуємо фолію маслом, накладаємо на неї куски риби, посипаємо сіллю і перцем та кусками масла і вставляємо в піч. П'ять хвилин пізніше змащуємо рибу топленим маслом та допікаємо ще 3-5 хвилин. Якщо куски грубші ніж 1 інч потрібно дві додаткові хвилини печення. Однак треба дуже уважати, щоб риби не пересушити, бо тоді буде несмачна.

Рибу з "під вогню" як також варену, тушковану чи печену подаємо з підливами (соусами) або просто з платками цитрини та топленим маслом і зеленою петрушкою. Інші добавки до риби можуть бути: помідори, зелений перець, часник, печериці, сири, вино, яйця і кріп.

Традиційно до риби повинні бути варені картоплі й зелена салат я, однак люблю до такого обіду мати

додатково тушковану моркву, бо вона додає трошки кольору на тарілці.

Риба жарена під вогнем може мати теж трошки інший смак, якщо перед жаренням обсипати її легенько борошном, або до топленого масла додати ложку терпкого білого вина і посипати рибу під кінець варення меленими мигдалями, або на кінець варення посипати куски меленим сиром — пармезаном.

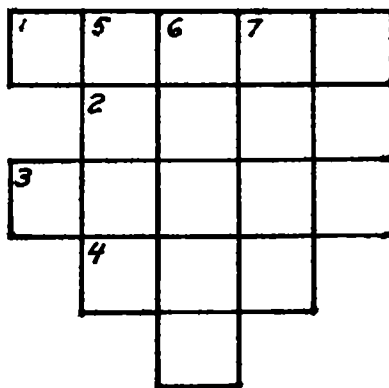
Печена риба вимагає теж дуже мало праці та приготуванням дуже подібним до повищого способу.

Цим способом часто приготується цілу рибу ваги 4 — 6 фунтів.

Знов, як повище, плоску посудину вистелюємо фолією (це тому, щоб опісля було менше миття), вставляємо її до печі 450°F та нагріваємо 10 хвилин, змащуємо маслом і на неї кладемо приготовану рибу. Рибу, перед тим поливаємо холодною водою, легко насолюємо зверху та в середині та посипаємо перцем. Рибу можна начинити: 2 цибулини, 1 зелений перець, 1 помідор тонесенько покроїти у платки, ложка зеленої петрушки. Все це змішати і начинити рибу. Зверху смаруємо маслом.

В печі на 450° вона печеться 10 — 12 хвилин на кожний фунт. Часто відкриваємо піч та змазуємо рибу додатковим маслом. Чи риба готова, пробуємо паличком. Після спечення разом з фолією викладаємо на піднос (обтинаючи фолію, якщо її забагато), прикрашуємо зеленою петрушкою та кусками цитрини.

ПОДУМАЙТЕ-ВІДГАДАЙТЕ

Поземно:

1. Прикраса у виді китиці на одязі тощо.
2. вже не має.
3. прислівник.
4. " Гранде" — ріка в Америці

Доземно:

5. перестав жити.
6. там радо перебуває молодь літом
7. коли в русі — зуживає бензину, звичайно мрія молодих хлопців

ЗАГАДКА

РОЗВ'ЯЗКА 3 ПОПЕРЕДНЬОГО ЧИСЛА

Поземно:

1. Тітка
4. Пиріг
5. Росія

Доземно:

1. Топір
2. Тарас
3. Ангел

ХРОНІКА ОКРУГ

40-ЛІТТЯ СУА ОКРУГИ ФІЛЯДЕЛЬФІА

— Пані, я маю ідею!

Голови союзняк повернулися в одну сторону.

— Відсвяткуймо величаво 40-ліття нашої Округи. Але, всіх змусимо робити... продовжувала культурно-освітня референтка.

Створено діловий комітет, до якого входили члени з усіх Відділів; через літо наладжано справи.

Святкування попередила дводенна малярська виставка молодих мисткинь: Долорес Гайдучко, Христини Хитрої-Кіналь та Люби Мазяр. Господарем був 98-ий Відділ СУА. Виставку відкрила голова цього ж Відділу Таня Дяків-Оніл. Вступне слово — професор Петро Мегик. Велике число любителів мистецтва відвідало її.

І врешті — світлий день 11-го листопада.

У просторій залі українського католицького жіночого коледжу сестер Василіянок у Дженкінтавні йшли приготування до ювілейного бенкету. Союзняки накривали столи, укладали квіти.

— Щоб хоча прийшли люди — клопоталися.

Дві касирки: Округної Управи — Олена і Комітету 40-ліття — Марійка біля столика з квитками вступу. Коло них усміхнена пресова референтка Ірена, з квитками на напитки. З квитками учасники діставали програму — історію Округи, яку підготувала кореспонденційна секретарка Галина, а оформив чоловік голови 11-го Відділу з Трентону. Після підготованої схеми столів не було трудно розмістити гостей.

Заля виповнилася по береги.

Приставки і перекуски приготовані під наглядом господарської референтки притягали увагу голодних. Біля напитоків можна було почути критичні голоси мужчин:

— А таки нема то, як жінки!

А скільки вишивок, а що за сукні — навіть чоловіки були вдоволені, а їм не легко підійти під смак.

Членка 44 Відділу — Зінаїда, розложила виставку хронік Відділів Округи.

А як цікаво побачити знімки з-перед сорока років! Надя, імпрезова 43 Відділу, висвітлювала прозірки з Українського Музею.

Святкування відкрила голова ділового Комітету, Люда Чайківська. Вона представила гостей почесного стола: священників, Сестер, голову УККА, достойних союзняк, представниць Головної Управи СУА, СФУЖО, позамісцевих голів Округних Управ, гостей з далекого Дітройту і — передала провід ведучій вечора, Вірі Кліш.

Союзняки внесли прапор. Зеня Кунаш при музичному

супроводі Лідії Бульби відспівала гімн СУА. У мовчазній залі пролунала мелодія. Це не був гімн — це неначе молитва. У ній усі були одно — ті що на залі, ті що далеко і ті, що відійшли...

Почесна членка СУА, почесна голова ділового Комітету, Стефанія Пушкар, відчитала святочне слово. Історію Округи в англійській мові передала зворушливо голова 52-го Відділу Стефанія Вовчак.

Наталія Даниленко, голова Округи Філядельфії теплими словами привітала заслужену почесну голову Округи — Анну Сивуляк і вручила їй відзначку, яку виконала мистецька референтка Марія Татарська.

О. мітрат Василь Головінський провів молитву і почалася вечеря.

Знайомі гуторили, переживали зустрічі...

Усний привіт зложила почесна голова СУА, голова СФУЖО, Українка 1978 року — Лідія Бурачинська. Від Головної Управи СУА промовляла Любов Волинець. Ведуча, Віра Кліш, прочитала від кого наспіли привіти і представила представників організацій.

Голова Округи з радістю подала вістку про приїзд з України Надії Світличної, вітала голів і членок усіх Відділів.

По середині стола пишався торт у вигляді числа 40, який виконала заступниця голови Округної Управи — Лідія Кий, а другий, прибраний взорами, роботи господарської референтки, Олімпії Гайдучок. Цей прибраний взором, господарська референтка подала почесній голові Округи, Анні Сивуляк. Почесна голова вкrojила перший кусок і передала Наталії Даниленко, голові. Опісля обдарували солодким усіх присутніх.

Несподіванкою вечора був виступ артистки Людмили Сердюк. Присутні, заворожені силою мистецького слова, прослухали "Марію" Стефаника.

Наспів очікуваний момент — показ історичного одягу Українки. Строї власности 64 Відділу СУА з Нью-Йорку Привезли їх членки цього ж Відділу і одягнули модельок. Стефанія Чаплінська подбала, щоб союзняки нашої Округи, їхні доні і внучки, створили живий образ історичної ноші. Артистка Клавдія Гош пояснювала строї. При музичному супроводі Лідії Бульби, виходили на сцену модельки в шедеврах нашої давнини і творили незабутню мистецьку картину.

На закінчення голова 13-го Відділу, Емілія Павлюк, перевела виграш картин подарованих мисткинями малярської виставки.

Голова ділового комітету і голова Округи подякували всім виконавцям програми і всім, хто чимнебудь причинився до успіху свята.

Могутнім "Боже Великий, Творче Всесильний", закінчено ювілейний бенкет.

А в неділю, закривали малярську виставку. У кутку приутилася до стіни образ. Мов у кіно-фільмі пролетіли сподади еміграційної юності.

Тепер "Доля" вже моя. Срібляється павутинки у її волоссі... Вітер змагається, замітає листя, та не всилу замести слідів учора, ані сьогодні.

Бо — таки варто працювати!

Союзняка

11-ий ВІДДІЛ СУА ІМ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ, ТРЕНТОН, Н.Дж.

(Праця Відділу за звітний 1978 рік)

Відділ нараховує 26 членок. У сходах бере участь приблизно 10-15 членок. Ширші сходи відбуваються кожного місяця (крім літа). Відбуто 8 ширших сходів і 2 засідання управи.

В грудні і січні з нагоди свята Різдва Хвритового так, як і минулими роками — членки ходили з колядою. У квітні обидва Відділи 11-ий і молодий Відділ 19-ий, на запрошення міжнародної організації "People to People" влаштували виставку великодніх писанок, вибагливого печива і тортів, які були на продаж. Присутні захоплювалися нашими писанками й купували наше печиво. З тої імпрези ми мали моральний і матеріальний успіх. В травні голова Оксана Микитин і орг. реф. Богданна Осада взяли участь у XVIII-ій Конвенції Союзу Українок в Нью-Йорку, з чого обширно звітували членкам на ширших сходах.

11-ого червня 1978 р. заходами нашого Відділу відбувся ювілейний вечір, присвячений Людмилі Сердюк, артистці українських театрів, громадській діячці, союзянці. Вечір влаштовано з приводу її 80-річчя та надання їй почесного членства 11-ого Відділу СУА.

Липень-серпень — вакаційна перерва.

24-го вересня наше "Традиційне. печення бараболі" День був соняшний, погідний. Союзянки і гості прибули щоб у веселому крузі на тлі осінньої природи, провести кілька годин на милій гутірці.

Листопад: голова О. Микитин і членки: Людмила Сердюк, Романа Мицик, Емілія Панасюк, Марія Віршук і Ольга Тритяк взяли участь у святкуванні 40-ліття Філадельфійської Округи СУА.

Грудень: 3-го грудня в УМСА в Принстоні, Н.Дж. відбувся "Міжнародний Різдвяний Фестиваль" Наш Відділ разом із 19 Відділом брали участь, влаштовуючи мистецьку виставку: вишивки, різьба кераміка. Ялинку прибрано українськими орнаментами. Продавано різдвяне печиво.

5-го грудня у стейті Нью Джерзі губернатор Бредан Бирн проголосив "тиждень прав людини", а 11-го

грудня на сесії стейтової Асамблеї в Трентоні, цю резолюцію ухвалено одногосно. В цій сесії формальну участь взяли делегації українських організацій. Делегаткою від СУА була Б. Осада.

Це загальний перебіг праці 11-го Відділу в звітному 1978 році.

Слід ще відмітити невтомну працю референток суспільної опіки Катрі Ковшевич і Люби Мриглоцької, які вислали два пакунки з одягом і три з книжками та дитячою літературою до Бразилії (почтову оплату покривали членки) спільно з 19 Відділом. Вислали пакунок потребуючим до Європи. (оплата разом 400.00 дол.).

У квітні померла бл. п. Ірина Бованко наша довголітня членка. Суспільна опіка перевела збірку "Замість квітів", яка дала 142.00 дол. Цю суму передано до Централі, як дар на Запасний Фонд "Нашого Життя. Поміч бідним дітям як "Різдвяний дарунок" 100.00 дол. Зайнялася збіркою для Надії Світличної. Збірка дала 187.00 дол. Цю суму переслано до Округної Управи. Крім цієї великої праці референтки суспільної опіки відвідують хворих в лікарнях і домах та старших віком, немічних громадян.

Відділ брав активну участь в акції оборони українських дисидентів в ССРСР, включаючися в листовну кампанію до американських сенаторів і в висилання листів політв'язням.

Кожна членка працює над приєднанням нових членок до Відділу — на жаль цього року не було задовільного успіху.

Всі свої зобов'язання до Централі Відділ виповнив.

Успіх у корисній праці Відділ завдячує енергійній голові Оксані Микитин, всім референткам і членкам, які своєю працюваністю дали змогу здійснити плян праці у 1978 році

Богданна Осада
організаційна референтка

41-ий ВІДДІЛ, ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

(Хроніка за час від 1978 до 1979)

Відділ нараховує 14 членок. Працювали такі референтури: організаційна, культурно-освітня, суспільної опіки та господарська.

У звітному році Відділ відбув 7 місячних сходів і загальні збори. На місячних сходах читано та обговорювано зміст обіжників з Централі та Округної Управи. Також голова і культурно-освітня референтка оживляли сходи читанням цікавих доповідей на вільні теми, або пристосовані до даних річниць у році.

Членки Відділу брали участь в імпрезах інших Відділів і в імпрезах Округної Управи. У святі 40-ліття Філадельфійської Округи голова була членкою ділового комітету. Членки брали участь у зустрічі з Надією Світличною.

9-го червня відбулося "бінго" 18-го листопада, перед святом Подяки влаштовано базар, що допомагає Відділові у фінансових справах. Вислано делегатку на Конвенцію СУА. Голова взяла участь у виставці Українського Музею 9-го квітня. Вислано передплату на "Наше Життя" для "Бабусі" Відділ складав пожертви на політичних в'язнів, на "Смолоסקип", і Український Музей. Членки писали листи до Вашингтону в обороні української мови. Заплачено всі зобов'язання до Округної Управи і до Централі СУА. Відвідувано хворих членок.

Наталія Вайда
пресова референтка

59-ий ВІДДІЛ СУА, БАЛТИМОР, МЕ.

Голова Анна Стельмах. У звітному 1978-1979 р. праця Відділу йшла, як і в попередніх роках двома основними руслами: культурно-освітнім і допомогим. Культ. осв. референтура під головуванням Лідії Лемішки живо реагувала на всі прояви українського громадського життя. Для членок були влаштовувані ширші сходи з доповідями на такі теми:

1) Преса і актуальні справи нашого життя (Л. Лемішка).

2) Про діяльність Філадельфійської Округи і Український Музей. (Голова Округи Н. Даниленко)

3) Колекція українських взорів. Доповідь ілюстрована експонатами (отець сов. Л. Дорош).

4) Персональність — передумова успіху. (Доповідь М. Шмігель, виголошена на конвенційній Комісії, переложена українською мовою і поширена Лідією Лемішкою).

5) Наше становище до визначних дисидентів, що приїждять з України. На

маргінесі статті Софії Наумович "Щоб не ширилось баламутство" (Раїса Зелінська).

В березні зорганізовано поїздку до Українського Музею в Нью-Йорку, а в кінці року відбулася новорічна зустріч для членок з родинами. Членство брало активну участь у підготовці імпрез для української громади, як свят-вечірня зустріч, міжнародні фестивалі, святкування 65-ліття української католицької парафії і 85-ліття українського поселення в Мериленді. Три наші членки були делегатками на Конвенцію СУА, багато брало участь як гості. В листопаді багато членок їздило на СКВУ. Це свідчить, що членство живо цікавиться проявами українського гром.-політ. життя.

Допомога потребуючому братові була справою, якій Відділ присвятив найбільш уваги. В результаті референтура суспільної опіки під головуванням Ольги Корж і при допомозі господ. референтки Олени Пісецької і всього членства вислала 38 посилок з одягом і з книжками до Бразилії і 6 посилок політичним в'язням.

Раїса Зелінська
пресова референтка

78-ий ВІДДІЛ СУА ІМ. О. СТЕПАНІВ, ВАШІНГТОН, Д.К.

(Хроніка Відділу охоплює час від кінця лютого до кінця грудня 1978 року каденції двох управ). 28 лютого 1978 р. голова Відділу М. Терлецька взяла участь в "Конференції Людських Прав", улаштованій Державним Департаментом.

10 травня — ширші сходи, на яких С. Дячок дала ілюстровану доповідь на тему: "Примінення української вишивки до модерної ноші."

13 травня — світличка, спонзорована Відділом, виступила з віршиком та пісеньками на Святи Матері, організованому Школою Українознавства.

27-29 травня — М. Терлецька, М. Базарко та Л. Яросевич взяли участь у Конвенції СУА як делегатки Відділу.

3 червня — закінчення шкільного року для дітей світлички. Підготовано маленьку програму для бітьків і гостей та виставку робіт з цілого року.

На ширших сходах 14 червня членки вислухали звіт з 18-ої Конвен-

Світличка 78-го Відділу СУА ім. О. Степанів, Вашингтон Д. С. Зліва: П. Кость, Р. Фонтана, А. Дячок, В. Озгуд, Л. Булавка, Р. Терзієв, М. Дячок, Р. Лев і А. Бойко. Другий ряд — Н. Кормелюк — учителька, М. Зазарко — виховна референтка

The nursery of UNWLA Branch 78 in Washington, D. C.

ції СУА, на якій Відділ одержав признання за жертвенну фінансову піддержку фондів СУА і був відзначений почесною грамотою, як добродій Музею.

3 початком шкільного року у вересні світличку що суботи відвідує десять малят. Учителею дальше Н. Кормелюк.

1 жовтня — загальні збори з присутністю голови Окружної Управи, Н. Даниленко. Головою Відділу вибрано Т. Царик, заступницею голови М. Словенську.

14-15 жовтня — успішна малярська виставка Андрія Мадея. Під час виставки переведено збірку на потреби Надії Світличної. Зустріч з Н. Світличною для ширшого громадянства заплановано на січень 1979-го року.

15 грудня — прогулянка союзнянок до міста Александрії у Вірджинії, де при спільнім полуденку та відвідуванні старовинних домів швидко проминув день.

У звіттовому часі, як і в минулих роках, референтка суспільної опіки, С. Дячок координувала збирання та висилку живої одежі для потребуючих в Бразилії та Польщі, займалася збіркою стипендій та відвідувала хворих.

НАДІСЛАНІ КНИЖКИ

- Гуменна, Докія.**
Минуле пливе в прийдешнє.
Розповідь про Трипілля.
Нью-Йорк, Вид. УВАН у США, 1978.
376 стор. ілюстр.
- Кузьмович-Голівінська, Марія.**
Портрет. Автобіографія.
Торонто, Укр. вид-во "Добра книжка",
1978. 144 стор.
- Кюніц, Стенлі.**
Вінок цей, небезпека.
Нью Йорк, В-во Сучасність, 1977 76
стор. ілюстр.
- Любомирський, Степан.**
Прометей вогонь. Роман.
Лондон, Укр. вид-ча Спілка, 1977 544
стор.
- Попович, Богдан.**
Під українським небом. Спогади.
Нью Йорк, Накладом автора, 1972. 182
стор.
- Сліпченко, Павло Д.**
Циганка Мавра; поема.
Філядельфія, Вид-во "Рубікон", 1974.
128 стор.
- Шевчук, Тетяна.**
На престіл майбутніх днів.
Двомовні поезії.
Нью Йорк, АДУК, 1978. 92 стор.

Посмертні згадки

Ділимось сумною вісткою, що 4-го листопада 1978 р. упокоїлася в Бозі довголітня членка СУА, голова 30-го Відділу в Клівленді, Антонія Фравнд. В 1913 р. 13-літньою дівчинкою з-над берегів розлогого Бугу з Нового Двора коло Кристинополя пов. Сокаль Покійна приїхала з батьками до Клівленду не на відвідини, але на тяжку працю серед чужого довкілля. З вродженою інтелігенцією, енергією і пильністю поконує труднощі життя. Зразу втягається в український гурт і стає їй легше на серці. Тут знаходить товариша життя і спільно працюють для української Церкви і громади.

В 1930 р. вступає до 14-го Відділу СУА, а опісля переходить до 30-го Відділу СУА. Під час святкувань 50-ліття

СУА дістає заслужено золоту відзнаку. Любили її в гурті, вміла нав'язати контакт з молодими та заохотити їх до праці в організації.

Залишила в смутку мужа Івана та єдину доньку Тесі з мужем Іваном Білобран, двоє внуків і правнука в Дітройті.

Членки з жалем відпровадили Покійну на вічний спочинок, а голова Округної Управи попрощала від СУА і зложила до труни золоту відзнаку на синьо-жовтій подушинці з грудкою землі з далекого золотoverхого Києва.

Вічна їй пам'ять!

За Округну Управу Огайо
Ірина Кашубинська
голова

Замість квітів на могилу **бл. п. Ольги Пришляк**, матері нашої членки Анни Сокольської, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

93 Відділ СУА, Гартфорд, Конн.

Замість квітів на могилу дорогої мами нашої членки **С. Стефанії Сагати** — **бл. п. Марії Бучинської**, складаємо 25 - дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" Пані Стефі висловлюємо глибоке співчуття.

Управа й членки 103 Відділу СУА
Гемпстед, Н.Й.

Замість квітів на могилу нашої найдорожчої Сестри, Тети й Бабусі **б. п. Олени з Чайківських Бемкової** складаємо на Виховний Фонд 50 дол.

Марія Ставнича
Родина Лончинів

У світлу пам'ять **Тараса Соробеля** складаємо 25.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Анна, Володимир і Андрій Рак
Асторія, Нью-Йорк

Замість квітів на незабутню могилу на далекій Україні моїх дорогих батьків **бл. п. Анни і Ілька Войчак**, складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Анастасія Псуй
чл. 28 Відділу СУА, Ірвінгтон, Н. Дж.

На свіжу могилу моєї сестри **бл. п. Ольги Новак**, яка померла в Кракові (Польща) складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Галина Баландюк
Гартфорд, Конн.

Замість квітів на далеку могилу моєї найдорожчої мами **бл. п. Марії Бучинської** в Україні, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Стефанія Сагата з чоловіком Михайлом
Гемпстед, Н.Й.

У світлу пам'ять **св. п. Ольги Добрянської-Коренець** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Малина і Корнель Дзюби, Боффало

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Софії з Кушнірів Клос**, сестри наших приятелів складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Вельмишановній і горем прибитій родині покійної висловлюємо наші найглибші співчуття

Наталія і Михайло Клецорі з родиною
Ровдон, Квібек, Канада

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Головей** бувшої членки Округної Управи в Нью-Йорку складаємо 15.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

Округна Управа в Нью-Йорку

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Клявда Г. Гардена**, Олі Павлової мужа, складаємо на Запасний Фонд "Нашого Життя" 25.00 дол.

17 Відділ СУА, Маямі, Флоріда

Замість квітів на могилу **бл. п. о. крил. Павла Джулинського**, складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

29 Відділ СУА, Чикаго, Ілл.

Замість квітів на могилу в далекій Україні **бл. п. МАМИ** нашої членки **п. Марії Футей**, складаємо 20.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

33 Відділ СУА,
Клівланд, Огайо

З приводу смерті **св. п. Осипа Матківського**, батька голови Округної Управи СУА Південного Нью Йорку, Дозі Кушнір складаємо 10 доларів на Запасний Фонд "Нашого Життя".

57-ий Відділ СУА
Ютика, Н. Й.

Замість квітів на могили **св. п. о. Василя Булавки і його дружини св. п. Юлії**, батьків наших активних членок управи Ганни Самутин, Раїси Зелинської і Марії Булавки, складаємо 30.00 дол. на Український Музей, а родині висловлюємо глибоке співчуття

59 Відділ СУА, Балтімор, Меріленд

Замість квітів на могилу **св. п. Теодора Хая**, мужа нашої членки Люсі Хай, складаємо 5.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя". Родині висловлюємо шире співчуття

59 Відділ СУА, Балтімор, Меріленд

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Юлії Булавки**, матері п-ва Булавків, Самутинів і Зелинських, складаємо 160.00 дол. на допомогу політичним в'язням. Молимо Бога, щоб вінчав її не-тлінним вінком у щасливій Вічності, а Вас щоб потішив і кріпив у Вашому горю. Достойним родинам сердечне співчуття.

Управа і членство 59 Відділу СУА
Балтімор, Мд

Пригадуємо, що за текст "Замість квітів" обов'язує оплата — за один рядок — 1 дол.

ЄВГЕН ГУЦАЛО

ЗАЙЦІ

— А мороз аж сміється, такий міцний, — розказував батько, вернувшись додому. — Ішов я через леваду, а заєць вискочив просто з-під ніг. і якби хоч зля-

кався, якби дремнув, а то ледь-ледь чеберяє лапами, хоч за вуха хапай. Тепер у полі все завіяно снігом, то зайці до села внадипись — на городах та в садках їм легше прогродуватися. Це ж можуть і моляді яблуні в нас пообгризати.

Василько глянув крізь шибку на засніжений садок, одягнув

кожушка, взув чобітки — й надвір. Поки йшов до погребя, мороз веселенько так і співав під ногами.

У погребі Василько набрав моркви, з капусти наздирав листків і побрів городом до саду. Під стовбурами молодих яблунь він клав де морквину, а де капустає листя. І радів: уночі зайці не стануть обгризати кору на деревах, матимуть смачнішу поживу.

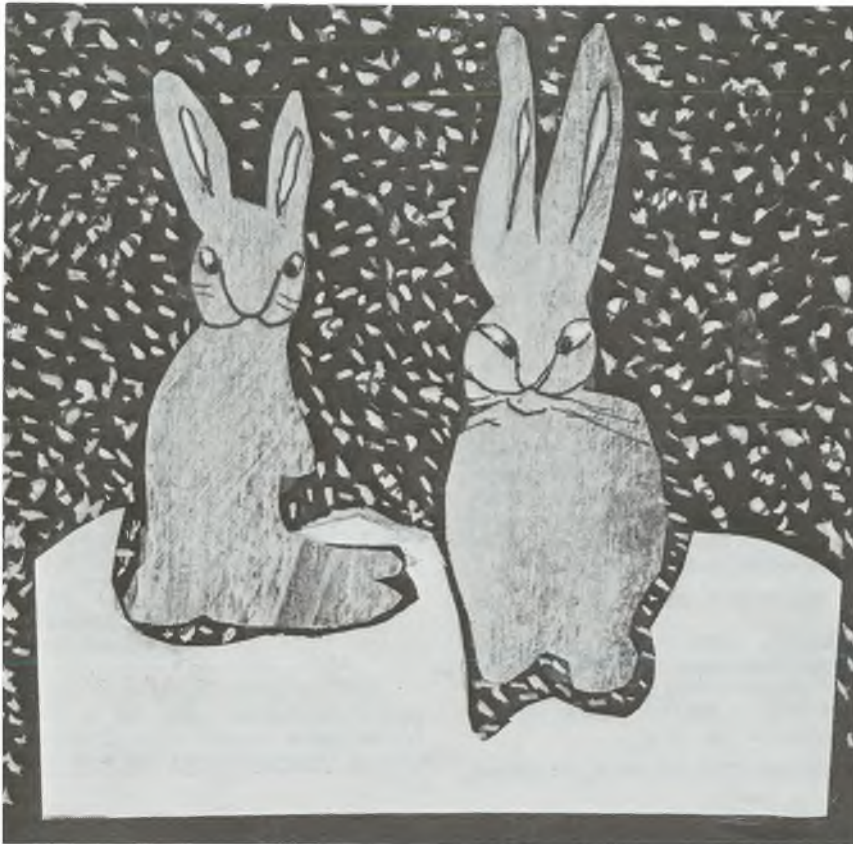
Зосталось іще трохи моркви, то Василько перейшов до сусіднього садка.

Та тут під грушею хтось уже поклав моркву. А також майстерно прилаштував дротяне сильце. Василько, гамуючи хвилювання, відв'язав мудру пастку і шпурнув її подалі в дерезу... Уночі йому снився заєць. Заєць сидів на задніх лапах, а в передніх тримав червону морквину і смачно гриз її.

А вранці сусід, прокидаючи від хати до воріт стежку, розказував Васильковому батькові:

— Ох і зайців у нас цієї зими! І, мабуть, здорові, бо вчора зірвали у мене біля груші пастку. А слідів не лишилося. За ніч усе снігом замело.

Василько прислухавсь, до їхньої розмови. Він прив'язував шматок сала на калині — для синичок — і хитро всміхався.

ЯК ЧИСЛА СВАРИЛИСЯ І ЯК ВЕСЕЛИЛИСЯ

Зійшлися раз на дорозі 4 і 5 та й почали хвалитися. 4 говорило так:

— Я найславніше число. Подумай, є 4 сторони світу, кожна кімната має 4 стіни, кожна тварина має 4 ноги, а кожне авто має 4 колеса!

На те 5:

— Ні, я славніше! Кожна рука чи нога має по 5 пальців, і як люди журились б, якби мали їх тільки по 4. Багато квіток мають по 5 листочків. І чи ж немає 5 частин світу?

Сварилися вони довго і вкінці почали битись. Під час бійки вони так переплуталися й помножилися, що з них зробилось 20. Та й тут між 2 і 0 почалась сварка. 2 хвалилося, що кожний патик має 2 кінці, кожна людина має 2 очей, картка паперу має 2 сторони, метелик 2 крильця, птах 2 ноги, а авто 2 ліхтарі.

Зате 0 говорило, що без нього багато чисел не може обійтись: ані 10, ані 100, а 2 без нього буде тільки 2, а не 20, і що без нього не можна написати таких чисел, як 408, чи 510.

ЯКИМ ВЕЧЕР

Вони могли ще довго сперечатися, але зустріли по дорозі 1. Отож 1 сказало їм:

— Я буду йти між вами, бо, якщо стану за вами, то будемо означати тільки 201, як стану спереду, то буде з нас 120, але як стану всередині, будемо творити 210.

Далі 1 говорило, що воно також потрібне число, бо з 1 починаються всі інші числа. Все живе має 1 ніс і 1 уста та ще й 1 голову. На світі є тільки одна найвища гора, один найвищий будинок і один найшвидший корабель. Проте тим не треба чванитись, бо всі числа однаково важливі. Ось, хоч би таке 3. Побожні люди по три рази хрестяться, дитячі ровери мають по три колеса, а в школі тричі на рік є перерви в навчанні: на Різдво, на Великдень і на літо.

Так розмовляючи, вони зайшли до хатки, де мешкало симпатичне число 7. Хоч 7 днів у тижні, хоч сузір'я Великий Віз має 7 зірок, а в казках багато подій відбуваються за 7 горами й 7 морями, число 7 було зовсім не горде.

7 зраділо, що до нього прийшли нові гості, хоч і так в його хаті вже були 6 і 9. Число 8 не могло прийти, бо стягнуло свій пасок так, що почало виглядати, як 2 коліщата. 6 мало дуже добрий настрій і ставало догори ногами та прикидалося, що воно 9. А 9 не ображалось, тільки щиро сміялося.

Там добре їли й пили, але зле зробили, що нас до товариства не запросили.

"Веселка" ч. 3 листопад 1954

6 лютого 1979 р.

М. Філадельфія

Дорогі діти!

Я ніколи ще не одержував так багато листів, як цього року прийшовши до Америки. Мійки з різдвяними та новорічними святами мене привітало 242-є дітей. Я вчуся в третью класі американської і тетверталу української школи. На жаль, я не можу відповісти кожному по окремо, тому через журнал „Наше Життя“ хочу подякувати всім, хто прислав листи, листівки і малюнки.

Мій молодший брат, Івасик має всього 8 місяців і вмів говорити лише: ба, дя і дит, тому я дякую й за нього.

Ми з Івасиком народилися в Києві. Я радий, що тут в Америці знайшов багато друзів, які вчать рідну мову і люблять Україну так, як і ми.

Ірина Світличний.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу дорогої і незабутньої Сестри св. п. **Софії з Кушнірів Клос** 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складають

Марія і Володимир Барагури
Вудгейвен, Н. Й.

Замість квітів у пам'ять найдорожчої Мами бл. п. **Ольги Пришляк** складаю 20.00 дол. на Український Музей
Анастасія Мерищак

У десяту річницю смерті нашого незабутнього чоловіка і батька бл. п. **інж. Богдана Турка**, замість квітів на могилу складаємо 15.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Марія Турко з родиною

Замість квітів на свіжу могилу сл. п. **Анни Ворошук**, мами нашої свахи Марії Футей складаю 10.00 дол. на Український Музей

Стефанія Фур

У вічну пам'ять дорогої краянки бл. п. **Ольги Кулиняк**, яка так передчасно покинула цей світ, складаю 10.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя", а опечаленій родині цією дорогою висловлюю мої щирі співчуття

Володимира Михайлів

Замість квітів на могилу дорогої членки 13 Відділу СУА в Честері бл. п. **Леонтини Мінчак**, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюю цією дорогою мої щирі співчуття

Володимира Михайлів

В другу річницю смерті бл. п. **Ярослава Паладія** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Евген і Станіслав Нолден

В пам'ять незабутньої бл. п. **Марії Головей** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині складаємо сердечні вислови співчуття

Оксана і Богдан Раки

Замість квітів на свіжу могилу товаришки з юних літ бл. п. **Ликерії Мачук**, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Лідія Бурачинська
Філядельфія

У світлу пам'ять бл. п. ст. пластуна **Ореста Гонка** складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя" Батькам, сестрі, братові та братовій висловлюємо наші глибокі співчуття

Ярослав і Евстахія Струтинські
Чікаго, Ілл.

Замість квітів на могилу бл. п. **Івана Семенець**, брата моєї дорогої товаришки Наталі Миколаєвич, складаю 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку і 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Мирослава Добчанська-Беневиц

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Софії Годованець** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Іванна Сидор

У третю річницю смерті моєї дружини бл. п. **Мирослави Притули** пересилаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку

Василь Притула
Бінггамтон, Н. Й.

Замість квітів на могилу побратима У.С.С. бл. п. **проф. Романа Чубатого** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Анна Ратич

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Зоні Клос** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ірина і Евген Мельники

В пам'ять моєї покійної сестри бл. п. **Евгенії Кухтарук**, яка по довгій недугі серця померла 6 грудня 1978 р. у Судбурах Канада, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Юлія Добош
Ньюарк, Н.Дж.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **проф. Дмитра Козія**, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Любомир і Анна Ратич

В другу річницю смерті моєї **Бабуні Михайлини Чайковської** складаю 10 доларів на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марта Тарнавська

Замість квітів на свіжу могилу дорогого професора бл. п. **Романа Чубатого**, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Дарія Самотулка

В пам'ять моєї незабутньої матері бл. п. **Ольги Фацієвич** складаю 11.00 дол. оплату за журнал "Наше Життя" для "Бабусі"

Марія Харина

У світлу пам'ять бл. п. **Марійки Бачинської-Донцової** складаю 10 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ганна Коренець.

РІЧНІ ЗБОРИ

11-Й ВІДДІЛ СУА ТРЕНТОН,

Загальні збори Відділу відбулися 4-го грудня 1977 р. в присутності Лідії Кий делегатки з Окружної Управи в Філядельфії.

До управи на 1978 рік увійшли: Оксана Микитин — голова, Марія Віршук — заступниця, Дарія Самотулка — секретарка, Марія Віршук — касирка; референтки: Богданна Осадца — організаційна, Ольга Тритяк — пресова, Романа Мицик і Стефанія Повалючек — культурно-освітні, Катря Ковшевич і Люба Мриглоцька — суспільна опіка, Надія Юрчинська і Василина Микитин — господарські, Емілія Панасюк, Ольга Джаман і Марія Городиська — контрольна комісія.

17-Й ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ, МАЯМІ, ФЛЬОРІДА

Річні загальні збори Відділу відбулися 17-го листопада 1978 р. Головою президії була Соня Кучкуда, секретаркою Марія Венгльовська.

До нової управи ввійшли: Вероніка Цегельська — голова, Марія Венгльовська — заступниця голови, Соня Микитка — протоколярна секретарка, Джін Кочкодан — фінансова секретарка, Анна Дячун — касирка.

Референтки: Люсія Візнак — організаційна, Ірена Ракуш — культурно-освітня, Соня Серна — імпрезова, Соня Кучкуда — зв'язків, Леся Гелембин і Марія Ждан — суспільної опіки, Марія Кіш і Олена Кусій — господарські.

Диригентка жіночого хору "Веселка" — Польга Павлова.

Контрольна комісія: Ольга Ковальчук, Марія Стасюк, Ангеліна Рій.

Марія Венгльовська
секретарка зборів

66-Й ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ГЕЙВЕН, КОНН.

Річні загальні збори відбулися 21-го січня 1979 р. Зборами проводила Р. Яхницька, секретарювала Орися Марків. Нову управу вибрано в такому складі: Р. Яхницька — голова, О. Кизик — заступниця голови, І. Гриневич — протоколярна секретарка, Д. Козюпа — фінансова секретарка, д-р О. Томоруг — касирка; референтки: М. Гижа — культурно-освітня, О. Марків — пресова і зв'язків, І. Телюк, М. Черне С. Данко — господарські. Члени управи: М. Самсонюк, А. Гузан, М. Духновська. Контрольна комісія: Віра Гусак, М. Рудницька, М. Данилович.

Орися Марків
пресова референтка

**ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ
ФОНД НАШОГО ЖИТТЯ ЗА
ЧАС ВІД 1 ЛИПНЯ ДО 31
ГРУДНЯ 1978 Р.**

По 50 доларів:

23 Відділ СУА, Detroit, Ірена Томчик, Minneapolis, Іван Деркач, Palos Hills

25 доларів:

Гурток Книголюбів, New York

По 20 доларів:

о. Пелех, Cleveland, С. Колодій, Cleveland

13 доларів:

Наталія Кравчук, South Orange

11 доларів:

М. Фішер-Слиж, Illinois

По 10 доларів:

Людмила Сердюк, Trenton, Ольга Нагірна, Canada, Гурток Емеритів, Chicago, д-р Юрій Мачука, Elmwood

По 9 доларів:

Александра Різник, Astoria, Юлія Сквіртнянська, Woodhaven, Михайлина Городиська, Chicago

6 доларів:

Марія Чипінець, Passaic

5.50 доларів:

Марія Гуцал, Palatina.

По 5 доларів:

Ірена Дорожинська, Woodside, Іван Голуб, Надія Дзвінковська, Suwannee, Люба Колодій, Troy, Стефанія Джан, Pennsylvania, Олена Скорецька, New York, Ірена Решитилович, Detroit, Магдаліна Жеребецька, Saskatoon, Наталія Допорецька, Bayonne, Віра Корсунь, Jackson Heights, М. Сеньків, Napover

По 4 долари:

Юлія Баумгартен, Somerset, Ірина Кушмелин, Toronto, Надія Іванчук, Irvington, І. Чипиловська, Schenectady, Марія Голуб, Kalamazoo, Євгенія Савка, Canada, Ольга Мицик, Chicago, Оріся Дацків, Uniondale, Анна Тарнавська, Philadelphia, Світлана Кузьменко, Toronto, Лена Іваницька, New York, Люба Тимчук, New York, С. Леськів, Philadelphia, Анна Меньовська, West Orange, Люба Колодій, Troy, Віра Томас, Phoenix, Ольга Денисенко, Kerhonkson, Марія Палідвор, New York, Микола Тимків, Philadelphia, Ольга Бореннік, Kerhonkson, І. Боярська, Mackensack

По 3 долари:

Анна Бекерська, Utica, Н. Вятки, Paradise Valley, Анастасія Хариш, Downess Grove, А. Столярський, Omaha, Анна Романюк, Welland, Павлина Веприк, Canada, Теодозія Пришляк, Люба Федорак, Detroit, Р. Федорів, Roslindale, Анна Кравчук, Parma, Олександра Кусяк, Cleveland

2.50 дол.

Ярослава Ніщененко, Warren

По 2 долари:

Марія Чучман-Демедчук, Canada, Лідія Захарків, Rochester, Наталія Масюк, Philadelphia, Ірена Доманчук, St. Leonard, Ольга Федішин, Chester,

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

ВИДАННЯ ДО НАБУТТЯ У КАНЦЕЛЯРІЇ СУА

UNWLA
108 Second Ave.,
New York, N. Y. 10003

Ціна з пересилкою

ВІДЗНАЧКА СУА (для членів)	3.75
ВЗОРИ В АЛЬБОМАХ — серії 1, 3, 4 і 5	4.25
WOMEN POLITICAL PRISONERS IN THE USSR	.50
ІСТОРИЧНИЙ ОДЯГ УКРАЇНКИ — 12 поштівок (64 Відд.)	3.25
КАРТКИ "ВЕРТЕП" (64 Відд.) — 10 карток	3.75
КІТ МУЗИКА — Діма (83 Відд.)	2.75
ПЕЧИВО — Н. Костецької	1.75
РІДНА ПІСНЯ — співаник-посібник для вчительок дитячих садків, світличок і підготовчих клас	4.75
РІВНОАПОСТОЛЬНА св. ОЛЬГА — о. І. Нагаєвський	1.75
SPIRIT OF FLAME — L. UKRAINKA	10.50
ТВОРЧИЙ ШЛЯХ Л. УКРАЇНКИ — д-р А. Княжинський	2.50
УКРАЇНСЬКИЙ БУКВАР — д-р Кость Вагилевич	3.50
УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ — З. Терлецької	8.00
"ЦІЛИЙ СВІТ — ВЕЛИКА ШКОЛА" — казка для дітей награні на ленті	5.25

Іванна Полатайко, Chicago, Роза Білоус-Кратко, Lakewood, Міра Михайлів, Chester, Віра Данец, Newark, Ірена Кордуба, Parma, Марія Помітчак, С. Ярмолюк, Somerset

По 1.- дол.

Марія Лозинська, Rochester, Ольга Буждиган, Bronx, Іванна Козак, Watersfield, Ірена Левчук, Philadelphia, Софія Старух, Milwaukee

Жертводавці на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", які склали свої пожертви як: подяки, побажання, привіти чи "Замість квітів" є проголошувати кожного місяця.

З подякою,
Ірина Ратич
фінансова секретарка

**ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТ
"НАШОГО ЖИТТЯ" ПОЗА
МЕЖАМИ США**

З огляду на постійний зріст коштів друку, паперу та пересилки, Екзекутива СУА була змушена ухвалити підвишку передплати за журнал поза межами США. Від 1975 року підвищено оплату передплатникам Америки і Канади два рази, тому віримо, що передплатники поза межами США приймуть це конечне рішення позитивно. Від 1-го січня 1979 р. передплата в:

Канаді — 11.00 амер. дол.	12.00 кан. дол.
Англії — 4 ф. ст.	
Аргентині — 8,600 пезо	
Австралії — 7 дол. а.	
Австрія — 112 шл.	
Бельгії — 250 б. фр.	
Бразилії — 180 круз.	
Венесуелі — 35 бул.	
Еспанія — 600 пез.	
Франції — 35 фр.	
Італії — 7,00 лір	
Німеччині — 20.00 н. м.	
Швейцарії — 14 ш. фр.	

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Різдяня свѣнка із книжки "Нездоланний дух".

